

UMUDUN KADINLARI DERGİ KÜNYESİ

Sayfanın sol üst köşesinde üst bilgi olarak derginin logosu yer alıyor. İki bulut arasından doğan güneş görüntüsü. Bulutlar mavi, güneş sarı. Görüntünün üstünde yarım ay şeklinde dizilmiş umudun kadınları yazısı. Altında düz biçimde dizilmiş “Yazılı, sesli aylık dergi” yazısı. Yazılar mor.

Umudun Kadınları Yazılı ve Sesli Aylık Dergi

Yıl 2, Sayı 13, Şubat 2023

Yayın Kurulu Üyeleri: Buket Başaran Akkaya, Emine Kamçı, Emine Ortakaya, Selvet Bayraktar Tokat, Sultan Çamur Karataş, Şule Sepin İçli

Seslendirenler: Burcu Başaran Yanger, ceren Serap Akın, Filiz ARICIOĞLU, Müge TÜZÜN GERÇEK, Münevver Ertürk, Sultan Çamur Karataş, Zehra Birsan Yamak, Zeynep Kılıç.

Montaj: Ali Cengiz, Yılmaz Arslan.

Düzeltenler: Ayşen Doğruer, Buket Başaran Akkaya, Esra Ebru Mavi, Sultan Çamur Karataş.

İletişim:

Web sitesi: www.umudunkadinlari.com

E-posta: umudunkadinlari@gmail.com

You tube Kanalı: Umudun Kadınları

<https://www.youtube.com/channel/UCemhgfNg5mivFwRrJPO9FZQ>

Twitter: [Umudun Kadınları Dergi@KadUmudun](https://twitter.com/KadUmudun)

<https://twitter.com/KadUmudun>

Instagram: [umudunkadinlari](https://www.instagram.com/umudunkadinlari)

<https://www.instagram.com/umudunkadinlari?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Facebook hesabı: Umudun Kadınları

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100077440465949>

Facebook sayfası: Umudun Kadınları Dergi

https://www.facebook.com/Umudun-Kad%C4%B1nlar%C4%B1-Dergi-107662891830597/?ref=page_internal

Podcast: <https://umudunkadinlari.pinecast.co>

Spotify: Umutcast

Apple: Umutcast

<https://open.spotify.com/show/4dXloiKbJfotbfwzCViJkv?si=AtOlAzdS3Os2LztQjdwTA>

WhatsApp: Şule Sepin İçli: 05323604831

Sultan Çamur Karataş: 05065140294

UMUDUN KADINLARINDA BU AY

HAZIRLAYAN: Şule SEPİN İÇLİ

sulesepin06@gmail.com

6 Şubat depreminde yitirdiklerimizin, enkaz altında kaybolanların, yakınlarını arayanların ve evleri yıkılanların anılarına saygıyla...

2023 yılının hepimize umut getirmesini dilerken, 6 Şubat depremi bizleri derinden etkiledi. Önemli bilgileri, duygusal anlarımızı ve deneyimlerimizi sizlerle paylaşarak içinize biraz da olsa su serpmek istedik. Oldukça farklı konulara değinen yazılarımızı kısaca tanıyalım isterseniz.

Ebru Bozcuk, birçok kültürün bir arada bulunduğu Hatay'ın şu anki durumunu duygusal bir biçimde anlatmış, 'Hüznün Başkenti Hatay' yazısında.

Yalnızca yaratıcı ürünler tasarlayarak mı rol model olunur? Tabii ki hayır. Gönüllü hemşire Öncü Anıl MUTLU, deprem bölgesindeki deneyimlerini paylaşıyor bizimle. O kadar acının içinde bakın nasıl umut aşıyor bizlere. Şule Sepin İçli, 'Rol Modellerimiz' köşemizde, söylüyor Öncü ile 'Sesimi Duyan Var mı?' diyor.

Selvet Bayraktar Tokat, 'Kadının Güncesi' köşemizde, depremle ilgili haberleri derlemiş bizler için. Kadınların yaptığı gönüllü çalışmaların, ördükleri dayanışma ağının insanı nasıl güçlendirdiğini gururla öğreniyoruz.

Depremi yaşamasak da bulunduğumuz ortamda, deprem bölgesindekilerle empati kurmaya çalıştığımız zamanlarda, utanma, öfkelenme ve suçluluk hissetme gibi pek çok duyguyu bir arada yaşadık. Sultan Çamur Karataş, 'Çok üşüyorum' yazısında anlatmış bu duyguları.

Depremde dezavantajlı durumda olan engelliler ve aileleri çok farklı sıkıntılar yaşadı. Aramıza yeni katılan ve engelli farkındalığı yüksek olan Cansın Kuvvet arkadaşımız, gözlemlerini ve önerilerini paylaşmış bizlerle, 'Deprem Engellilere ve Ailelerine Neler Yaşattı' yazısıyla.

İşitme ve konuşma engellilere depremde ne oldu? Sibel Aydın, işitme ve konuşma engellilerin sesi oldu bize ve aramıza katıldı 'İşitme ve Konuşma Engellilerin Depremle İmtihanı' yazısıyla.

Deprem sırasında en çok savunmasız olan gruplardan biri de çocuklardı kuşkusuz. Kimliği belli olmayan çocuklar, annesiz-babasız kalan çocuklar, çocuklarını bulamayan aileler, çocuklarımızı bekleyen tehlikeler, daha neler neler... Selvet Bayraktar Tokat anlatmış çocukları, 'İsimleri Elllerinden Alınan Çocuklar' yazısında.

Bu dönemde yitirdiğimiz canlarımız oldu ve herkes içinde duygularını ve acılarını farklı şekilde yaşadı. Şule Sepin İçli, depremde yitirdiği arkadaşlarının ardından içini dökmüş bizlere, 'Belirsiz Bekleyiş ve Sonrası' yazısıyla.

Menekşe Koçak, 'Duygularımızı İfade Edebiliyor muyuz?' köşemizde, depremde insanların yaşadığı sıkıntıları ve güvendiğimiz dağlara nasıl kar yağdığını anlatıyor, 'Güvenmek Mümkün mü?' yazısında.

Deprem ülkesi olduğumuz için depremin yaşattığı ağır tablodan sonra evlerimiz için güvenlik önlemleri almaya çalışıyoruz. Selvet Bayraktar Tokat, 'Bilim Dünyasında Bu Ay' köşemizde, depremle ilgili bilimsel haberleri derlemiş bizler için. Almamız gereken önlemleri sıralamayı da unutmamış tabii.

Yayla Boztaş, her şey güllük gülistanlıkken, bir felaketle hayatımızın nasıl değiştiğine dikkat çekiyor, yine o duygulu ve edebi diliyle, 'Vicdan Sızıısı' yazısında.

Yeni yazarımız Psikolojik Danışman Şeyma Büyükurvay Şatay, 'dengede Kalmak' köşemizde, çocukların yaşadığı travmalara dikkat çekiyor ve yapmamız gerekenlerle ilgili bizi bilgilendiriyor, 'Çocukların Sırası' yazısında.

Aysu Karaoğlu, 'Deprem Gerçeği' yazısında, depremi yaşamasa da hissettiklerini paylaşmış bizimle.

Emine Kamçı, 'Dehşetin Ardından' yazısında, İzmir'de yaşadığı deprem sonrası duygu ve düşüncelerini, 6 Şubat depremiyle ilişkilendirerek anlatmış bizlere.

'Deli Kızın Türküsü' şiirini duyunca, Gülten Akın gelir aklımıza. Aynur Yurtseven, 'Tarihin Kadın Yüzleri' köşemizde, Gülten Akın'ı tanıtmış bizlere, 'Deli Kızın Türküsü Gülten Akın' yazısıyla.

'Arı Kovanı' köşemizde, Şule Sepin İçli, kadın duyarlılığıyla ve adalete olan inancıyla bu günlerin atlatılmasında verdiği desteği anlatan Avukat Ceren Fırat ile söyleşmiş.

Aynur Yurtseven, bir keçinin nasıl şanslı olduğunu örnek vererek anlatmış bizlere o kadar şanslı olamayan çocukları, 'Küçük Bir Keçi Yavrusu' yazısında.

'Deneyimlediklerim' köşemizde, Rahime Söylemez Çetin, mutfaktaki deneyimine aşçılık kursunda yaşadıklarını eklemiş ve uyum sürecini paylaşmış bizlerle, 'Aşçılık Kursunda' yazısında.

Selvet Bayraktar Tokat, 'Sanatın Kadın Sesleri' köşemizde, deprem konusunda sanatçıların duyarlılıklarını, gösterdikleri dayanışmayı paylaşmış bizlerle.

'Selvi Boylum Al Yazmalım' köşemizde, Buket Başaran Akkaya'dan bir öykü var. Yine bir kaybın ardından yaşanan duygular dile getirilmiş, 'Menekşe Gözlüm' öyküsünde.

'Yüreğimizden Taşanlar' köşemizde Zehra Birsan Yamak, 'Yağmur Yüklü Bulutlar' adlı şiiriyle bizlerle.

'Umut Şarkıları' köşemizde, Gülten Akın'dan bir şiirin bestelenmiş şarkısı var. 'Deli Kızın Türküsü' diyor Sezen Aksu.

Ülkemiz halkının dayanışma ruhu hepimizin umudu olsun. Sevgiyle ve umutla kalın.

HÜZNÜN BAŞKENTİ HATAY

YAZAN: Ebru BOZCUK

ebrubozcuk@hotmail.com

Sokaklarını, palmyeli yollarını, denizin kokusunu düşlerken bile içimi ısıtan, doğup büyüdüğüm şehir yok artık...Yıkılan ilkokul binamı yüreğime taş oturmuş gibi seyrediyorum. Köşedeki fırın, okulumun yanındaki dondurmacı, çan seslerini dinlediğim kilise, ilk gittiğim sinema yok artık... Çocukluğum, ilk gençlik hallerim, okula yürüdüğüm o kaldırım, ilk heveslerim enkaz altında sanki ...

Hafızam çamurlu bir beton arasına sıkışıp kalmış gibi...

Kentin talihinin koruyucusu kabul edilen Tyche Antioch, bu sefer koruyamadı Hatay'ı... Dünyada 2. sırayı alan ve 19.000 yıl öncesine şahitlik edeceğiniz Hatay Mozaik Müzesinin büyük bir kısmı hasar aldı.

Tarihte "İpek Yolu" diye adlandırılan ticaret yolunun önemli bir kavşağı ve ticaret merkezi olan Hatay bugün yerle yeksan olmuş vaziyette...

Dünyanın ilk kilisesi olduğuna inanılan 'St. Pierre kilisesi' Hatay'dadır. Tarihte ilk defa bu kilisede Hz. İsa'nın dinini tanıyanlar "Hristiyan" adını almıştır. Hatta 1983 yılında Papa VI. Paul tarafından hac yeri olarak ilan edilmiştir. Her sene 29 Haziran günü burada törenler düzenlenir.

Habib-i Neccar gibi bir Hristiyan büyüğünün isminin, bir camiye verilmesi emsalsiz bir hoşgörünün başkenti olmasına bence en güzel örnektir. Bugün gerek Hristiyan dünyasında gerekse Yahudi dünyasında, bir İslam büyüğünün isminin bir kiliseye veya havraya verildiğine rastlanmamıştır.

Bin bir gece masallarını hatırlayarak yürüdüğüm o eski Antakya çarşısı yok artık...

İçine girdiğinizde sanki kervanlarca mal gelmiş, hoş kokulu baharatlar, rengârenk kumaşlar dört bir yana saçılmış hissi sarıp sarmalardı sizi...

Cami, Kilise ve Havranın yan yana varlıklarını sürdürebildiği ender yerlerden biri olan Hatay bugün acının başkenti... Rum Ortodoks kilisesi, Türk Katolik kilisesi, Antakya Musevi cemaatinin 2200 yıllık bir tarihe sahip sinagogu yok artık...

Medeniyetler buluşması diye adlandırılan güzel Hatay bugün enkaz altında...

Ama ben şuna inanıyorum ki, bu kadim şehir küllerinden tekrar doğacaktır. Yine umudun, kucaklaşmanın, hümanizmin başkenti olmaya devam edecektir.

Bu şehirde yine Kurban Bayramı, Paskalya ve Hamursuz bayramı hep birlikte kutlanacaktır. Binlerce yıllık tarihe şahitlik etmiş o yapılar enkaz altında bile kalsa, yüzyıllarca bir arada yaşamış insanların duygularını bize fısıldamaya devam edecektir.

Mahallenin fırınlarında yine Ramazan pidesi, bayram kömbesi, paskalya çöreği, hamursuz yapıp satılacaktır...

Bir şehir ancak ortak buluşma anını hissetme haliyle kendi benliğini kazanıyor. Bir arada olmanın ruhu bu olmalı ve Hatay bunu yine başaracaktır.

Evet, şu anda arka fonda derin bir acı, yıkık binalar ve yerle bir olmuş anılar var ama Hatay'ın ruhu bunu yenecektir. O topraklarda büyümüş bir kadın olarak buna yürekten inanıyorum. Güzel memleketim yine ışığın doğudan yükseldiği kent olacaktır.

Hatay, etnik kökenleri veya kültürleri ne olursa olsun birbirlerinin haklarına saygı duyarak, barış ve uyum içinde olunabileceğini ve muhteşem tarihi dokusu ile bir "HOŞGÖRÜ KENTİ" olarak nesilden nesile yaşanacağını tüm dünyaya ispatlayacak ve yine küllerinden doğacaktır...

ROL MODELLERİMİZ

SESİMİ DUYAN VAR MI?

SÖYLEŞİYİ YAPAN: Şule SEPİN İÇLİ

sulesepin06@gmail.com

KONUK: Gönüllü Hemşire Öncü Anıl MUTLU

Şule: Sevgili takipçilerimiz, bu ay Rol Modellerimiz köşemizde gerçekten birçok rol modelleri arasından seçtiğimiz, seçmekte zorlandığımız bir konuşumuzu ağırlıyoruz. Ülkemizde birçok kişi deprem felaketinden dolayı rol model. Karşımızda Öncü Anıl Mutlu adlı bir hemşire arkadaşımız var. Hoş geldin Öncü. Seni kısaca bir tanıyalım istersen.

Öncü: Hoş bulduk, teşekkürler. 28 yaşındayım. Atatürk Üniversitesi Hastanesinde anestezi yoğun bakım bölümünde hemşirelik yapıyorum. Meslekte 4. Yılım. Erzurum’da yaşıyorum. Aslen Antep’liyim. Biz de bu depremten doğrudan olmasa da akrabalarımız, eşimiz, dostumuz ve en yakınım kız kardeşim tarafından etkilendik. Bu süreci atlatmaya çalışıyoruz.

Şule: Senin yoğun bakımda çalışmalarının olduğunu biliyoruz. Deprem bölgesine de gittin. İstersen yoğun bakımla deprem bölgesindeki çalışma arasında nasıl bir fark var, oradan başlayalım.

Öncü: Yoğun bakımda hiç çalışmak istememiştim. Çünkü çoğu kişinin hayatının sonuna eşlik etmiş oluyoruz. Bazen umutlarımızı yitiriyoruz. 70-80 gün yatan hastalarımız oluyor. İlacımız, ekipmanlarımız, her şey elimizin altındaymış. Bunu ancak deprem bölgesine gidince anladım. Yoksulluk, mesleğinin, paranın olmaması değilmiş. Yoksulluk, elinde her şeyin varken, hiçbir şeyi alamamamış, birinin yarasını saramamamış.

Şule: Önceki konuşmamızda, enkaz altında ölümün çok daha zor olduğunu paylaşmıştın. Bu süreçten de biraz söz edebilir misin?

Öncü: Yoğun bakımda ölüm, huzurluymuş. Çok farklı boyutları varmış. Daha önce kardiyoloji yoğun bakım sürecim vardı. Birçok farklı alanda çalışmanın tanıyım. Hastalar eks oluyorlardı. Birçok eks gördüm. Kendimin hazırlıklı olduğumu sanıyordum. Şu anda da ölüm hemşireliği gibi bir görev yapıyor gibiyim. Anestezi hemşiresiyim. 3. Basamak bir yoğun bakım. Hastalarımın durumu çok ağır. Çoğunun beyin ölümü gerçekleşmiş durumda. Yaşı gelmeden insanların ölümünü görmeye hazır değilmişim. Bu süreçte kendimle ilgili gözlem yaptım. Deprem bölgesinde bir şeyler yapılabilirken yapılamaması, emek harcanabilecekken harcanamamış olması, paran var, bilgin var, her türlü donanıma sahipsin, kurtaramamak, yetişememek, saniyelerle savaşmak... Bu kadar derinden hiç hissetmemiştim. Olaylar beni bu kadar derin etkilememişti. “Alışırım” demiştim ama alışamamışım.

Şule: Deprem bölgesine gitme sürecin nasıl oldu?

Öncü: Bir gün düştüm ve yerdeki cam sağ parmağımın tendonumunu kesti. İki hafta rapor almak zorunda kaldım. Uyurken, yatakta sallantı oldu ve uyandım. Baktım herkes beni arıyor. “Öncü depremten haberin var mı?” diyorlar. “Ne depremi? Tamam, biraz sarsıldık ama” bir tarafım Malatya, bir tarafım Antep’te. 12 yıllık bir geçmişim var. Öğretmenlerim ve arkadaşlarımdan birçoğu da Maraş’ta. Kız kardeşim doğum için Antep’ten bir ay önce geldi bir ay önce gezdiğimiz sokaklardı. Neye uğradığımı şaşırdım ve şok oldum. Önce sevdiklerini güvence altına almaya çalışıyorsun. “Bir bağ evi bulun, tek katlı bir yere yerleşin” diyorum. Yerimde duramıyorum. Hastaneye gittim. Parmağım kesileli on gün olmuş. Kendimi biraz daha rahat hissediyorum. Atelimi, alçımı azaltıp parmağımın yarım alçı kullanmaya başladım. El, bir hemşirenin, daha doğrusu sağlık çalışanının her şeyi. “Deprem olmuş. Evet, biz yakınlarımızı güvence altına almaya

çalıştık, onları bir yerlere yerleştirdik. İçim içimi yiyor. Gece dört buçuktan beri sürekli haber izliyorum. İş yerime, “lütfen gönderebiliyorsanız beni gönderin. Elimden kaynaklı gönderemeyecekseniz de yerime bir başkasına öncelik verin ve ben giden arkadaşın yerine hastanede çalışayım. Bu raporu bir kenara koyup askıya alın” dedim. Bu arada son durumu anlamak için AFAD’a gidip geliyorum. Kimler gönderildi, kaç ekip çıktı? Arama kurtarma çalışmalarından bir sürü kişiyle konuşuyorum. Aklıma kötü şeyler geliyor. Evde iki görme engelli var, biri annem, biri teyzem. Onların da yanında olmam lazım. Acaba deprem buralara kadar gelir mi? Onları burada güvende tutabilir miyim? Beni 4. Gruba yazacaklarını söylediler. Şu an öncelikli ekibi yollayacaklar. İkinci gün oldu, artık ben dayanamıyorum. “Seni bu durumda gönderemeyiz, raporlusun, raporunu fesih edemeyiz. Bir de enkaz altından çıkarılırken erkek gücü lazım” diyorlar. “Yaparım. Hiçbir şey yapamasam, küçücük bir bebeği koynuma alıp ısıtabilirim, biberonla beslerim. Daha önce yeni doğan geçmişim de var” diye konuşuyorum. Saat 12’de hastaneye gittim. Baktım olmuyor, AFAD’a dedim, “benim adımı yazın, çağırın yarın gideyim” Akşam saat 01 suları eve geldim. Anneme durumu anlattım ve gitmek istediğimi söyledim. “Sizin için elimden geleni yapıyorum. Komşularıma haber verdim” dedim. Köpeğim var, arabanın anahtarını anneme bıraktım. Arabanın içerisine de ailemin ve anneme yardım edebileceklerin ihtiyacı olabilecek erzağı, battaniyeyi, yedek kıyafetlerin hepsini koydum. Olası bir durumda arabayı da boşluğa çektim. “Lütfen kendinizi arabanın içerisinde güvenli bir yere alın” diye tembih ettim. Ertesi gün AFAD’a gittim. Zaten çantamı gecedan hazırlamıştım. Belki biraz duygusal bir karardı ama uyuyamıyordum, içim içini yiyordu. Orada olmalıydım. Depremi yaşamamıştım. Hiç kimse o depremi, o yıkımı, o kıyımı yaşamamalıydı. Bu, insanlığın bir kıyımıydı. Bir insanlık, bir tarih yok oldu. Bir sokak, bir il yok oldu. Ülkemizde kocaman bir alan boşluğa dönüştü. Bir şeyler yapma arzusuyla yola çıktım.

Şule: Toplumsal cinsiyet ayrımcılığı yaşanmış. Bir yanıyla aileni düşünmüşsün, bir yanıyla erkek gücü gerektirir sözlerini dinlemeyerek gitmişsin. Biliyorum senin için bunları yeniden yaşamak çok zor ama yaşadıklarını örneklerle anlatabilir misin? Kadınlar ve çocukların daha zor durumda olduklarını paylaştın benimle önceden. Artık olabildiğince anlatırsan seviniriz. Orada seni neler bekliyordu, neler yaşadın?

Öncü: Oraya gitmek çok zor oldu. Yollar kapalıydı. 25 saatte gidebildik. Bir yandan haritaya bakıyoruz, bir yandan erkekler daha baskın rol oynamaya çalışıyorlar. Bir yandan bana yolun kapalı olduğu, yolu değiştirmemle ilgili bildirimler geliyordu. “Bu yolda çatlaklar var, diğer yola girin” diyorlardı. Kadının ikinci plana atılması otobüste başladı. “Hemşire Hanım, oturun biz bir bakalım” dediler. “Bakın arkadaşlar, elimde harita var, deprem bölgesinden arkadaşlarım arıyor, yardımcı olmaya çalışıyorlar. Durum belli, sorun belli” dedim. Girdiğimiz yollar kapalı çıkınca “aklın yolu

birdir” diyerek sözümü dinlemeye başladılar. “Yola haritayla siz bir bakar mısınız?” diye soruyorlardı.

Şule: Hangi ile gitmiştiniz?

Öncü: Biz Erzurum’daydık, Hatay’a gitmiştik. En yakın o bölge orasıydı bize. Hangi ilin olmasının bir önemi yoktu. Sonuçta ben alana gitmiştim. Malatya’ya gitseydim, yakınlarımı bulacaktım, yoksa yardım mı edecektim? Antep’e gitseydim kız kardeşimi mi bulacaktım, geçtiğim sokaklardan daha mı çok etkilenirdim? Hiç bilmiyorum. Hatay’a gittiğimi yolda öğrendim. Hatay’a indiğimizde büyük bir kalabalıkla karşılaştık. O kadar muazzam bir gönüllülük ekibi, o kadar muazzam bir mesleki özellikleri olan insanlar vardı ki gerçekten her şeyini bırakıp gelmişlerdi hatta iş yerlerinden senelik izin alarak “iznimizi bu gün harcamayacaksak, başka ne zaman harcayacağız? Bir otele gitmek için izin kullanıyoruz, insanlık için mi harcamayacağız?” dediklerini biliyorum. Hastanemizden dört anestezi teknikeri arkadaşlar da senelik izinlerini kullanarak oradaydılar. Onlarla da yolda karşılaştık. Bölgeye gittiğimizde büyük bir koordinasyonsuzluk vardı. Önce sağlıkçı ihtiyacının olduğunu söyleyerek bizi bir köşeye ayırdılar. En büyük yıkım Defne mahallesindeydi. Hala ulaşılamayan evler vardı. “Sesler, çığlıklar geldiği için o bölgeye gitmemiz gerektiğini söylediler. Kendimizi minibüs tarzı küçük, kapısı kırık otobüslerde bulduk. Kimimiz ayakta, kimimiz kucakta, sıkışarak gittik. Bu kalabalığın içinde sadece iki kadın vardık. Sağlıkçı ve kadın olduğumuz için bize yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Sağlıkçılara çok ihtiyaç vardı. Bizi alana götüren adamın babası kurtulmuş, annesi enkaz altındaymış. Annesi için artık hiçbir şey yapamayacağından dolayı kendi acısını böyle yaşadığını ancak bu şekilde annesine yakışır bir evlat olabileceğine inanarak bizi oraya götürdü. Küçük bir yere çadırımızı kurduk ve kazı çalışmalarına başladık. Beni enkaza almadılar önce. “Biz enkazı biraz hafifletelim. Sen sağlıkçısın, eline bir şey olur. Elin kesilir, damar yolu açamazsın. Neyle karşılaşacağımızı bilmiyoruz” dediler. Haklılardı çünkü hemşire yoktu. Ben beklerken, bir polis arkadaş geldi. “Kurum kimliğiniz var mı?” dedi. Kimliğimi gösterdim ve kendisiyle gelmemi rica etti. “Yıkılmak üzere olan eczanelerin depolarına girelim. Hastaları çıkardığımızda, merkez hastanelerine gönderene kadar ya kan kaybından ya erken müdahale edememekten ölüyorlar. Yolda sinir krizi ya da epilepsi geçirebiliyorlar. Yollar kapalı olduğu için ulaşım zor oluyor. Bunlarla boğuşurken, en azından bir hastane kuralım. Tek tek eczane sahiplerini arayıp izin alayım. Siz de içeriden hastane kurulumu için ya da hastaların öncelikli müdahaleleri için nelerin gerektiğine bakın” dedi. Medikallerin ve eczane sahiplerini arayıp izin aldık. Malzemeleri polis otosunun arkasına yerleştirdik. Beni Defne Kaymakamlığı’na götürdüler. Arabaların park edildiği, üstü kapalı bir yere giderek oraya ilaçları yerleştirdik. Gelenlere pansuman yaptık. Bölgede o eksikliği bize gösteren yarıklar, ameliyat gerektiren yaralardı bunlar. Dikiş atılmamış, yoğunluktan dolayı sadece sarılıp antibiyotik verilmiş hastalar... Doku kaybı kontrolleri,

ilaç tedavileri, ilacı eksilenlere ilaç takviyesi gibi işlerle beni Defne Kaymakamlığı'na yerleştirmiş oldular. İki gün ateş yaktık, sokakta kaldık, orada hasta bakmaya başladık.

Şule: Tüylerim diken diken olarak anlattıklarını dinliyorum. Yaşanan örnekleri de paylaşabilir misin?

Öncü: O kadar gülümseyerek ve o kadar umutla bahsediyorum ki çünkü bu bizim halkla başarımız. Halk “ne varsa alın, kullanın” diye izin verdi. Bir polis bize yardım etti ve biz oradan eşyaları aldık ve kaymakamlığın içine yerleştirdik. Belki de Hatay’ın hiç gidilemeyecek yerlerine ulaştık. Yıkıntı olmasa bile bir köşede sıkışmış kalmış kalp hastasına ilaç dağıttık ve şeker hastasına gittik. Bu kadar yıkımın karşısında, bir şeyler başarmanın, dimdik ayakta durmanın, sizi tutan bir şeyin olduğunu hissediyorsunuz. Ağlamak istiyorsunuz, yıkılmak istiyorsunuz. Gecenin ikisinde arama kurtarma ekibinden arkadaşlar ses duyduklarını söylüyorlar. Gelmenizi istedikleri için enkaz başına acil çantanızı alıp gidiyorsunuz. “Sesimi duyan var mı?” diye saatlerce bağıriyorsunuz. Belki birini duyamıyorsunuz, sonra başka acil bir yere koşuyorsunuz. Bunları yaşarken bir yere yetişmiş olmayı, ertesi gün pansumana gelecek hastaları düşündükçe “ağlamamalıyım. Evet, ilacım olmayabilir, yetişemeyebilirim, dik durmalıyım. Çocuk babasıyla erzak almasının yerine oyun oynamayı isteyebilir. Sesini duymadıklarım da olabilir. Dokuz-on yaşında hastalarım gelecek. Onlara umut vermeliyiz. En azından başka yere transfer olana kadar onları dik tutmamız lazım” şeklinde düşündüm. Duygularımız bizi işe sardı. Duygularımızı göstermeden çalıştık.

Şule: Kendine güç vermişsin. Çocuklara bazı olayları anlatmanın zorluğundan söz etmiştin konuşmamızda. Eli kesilmesi gereken bir çocuk vardı.

Öncü: Çocuğu çıkarabilmemiz için elinin üzerinde bir parça var, parçayı kaldıramıyoruz. Kaldırsak, hissetme sorunu yaşayacak. Çocuğun yaşantısıyla sınırda kaldığımız bir nokta. Biraz geç kalsak, vücut fonksiyonları açısından ve psikolojik olarak çocuk dara düşecek ama bir an önce onu çıkarmamız lazım. “Elini kesmemiz lazım” demek o kadar ağır ki bir şeyini bırakıp oradan çıkıyorsun. Bunu anlatmak çok zordu. Çocuğun ayağının üstüne bir sürü şey düşmüş. Pansumana gelip gidiyor. Biz hala umut ediyoruz. Her gün iğne batırıp his gelip gelmediğine bakıyoruz. “Abla iyileşeceğim değil mi?” sorusuna, “her an her şey olabilir” diyemiyoruz. Doğru iletişim kurmaya, umut vermeye çalışıyoruz. “Öleceğim değil mi?” laflarına, “hayır tutunmak, mücadele etmek, bununla da başa çıkmak zorundayız” desek de hem psikolojik olarak biz hem karşı taraf çok etkileniyor. Dik durmaya çalışırken, fazla sert davranıp davranmadığımızı sorguluyoruz.

Şule: Gerçekten insanın kendini sorguladığı çok zor bir süreç. Ne kadar kendimizi hazırlasak da orada olmak çok başka. Kadınların ve çocukların daha çok sıkıntı yaşadığından söz etmiştin. Bu sıkıntıların neler olduğunu bizimle paylaşabilir misin?

Öncü: Öncelikle hijyen sıkıntısı çok fazla. Vücut fonksiyonları olarak daha hassas oldukları için sokakta kalmak çok ağır. Çocuklar ve kadınlar hemen hastalanabiliyorlar. Yaşlı bir erkeğin idrar yolu enfeksiyonuyla kadınınki bir değil maalesef. Bir kadın daha ağır atlatıyor. Tuvalet bizim için de onlar için de yok. İleride salgın riski var. Hamile olanların çoğu korkudan dolayı erken doğum yaptılar. Depremin bazı beklenen süreçleri vardır. Önce bir yıkım oluşur. Sonra insanlar kurtarma çalışmaları yapıp koştururlar. Hastanelere çok fazla önem verilmez. Hastanenin kendini toplaması 4.-5. Günü bulurken, kadınlar korkudan erken doğum yapmaya başladılar. Tuvalet ve banyonun olmaması pislikten kaynaklı süreçler. Oturduğun yerde sürekli sallanıyorsun. Kapalı bir yere girsen, üzerine devrilmesinden korkuyorsun. Herkes, her şey sokaklarda. Bu durumda kadında enfeksiyon riski artıyor. Doğum sonrası bakıma ihtiyaç var. Sağlık personeli yetersiz. Çünkü herkesin sağlığa ihtiyacı var. Sokaktayken, ateşli hastalıklar, gribal enfeksiyonlar, kadınların menstürel dönemde pet istemeye utanmaları, bu ürünlerin bulunamaması gibi sorunlar var. Biz tansiyon ilaçlarını bile bulmakta zorlandık. O hastaneyi kurduktan iki-üç gün sonra pet, doğum kontrol hapları elimize geçti.

Şule: Orada kaç gün kaldın?

Öncü: 6 gün kaldım.

Şule: Canlı insan çıkardığınız da oldu sanırım.

Öncü: Ne mutlu ki hala canlı insan çıkıyor. Kurduğumuz hastanenin içerisinde tedavi görüyorlar. Oradaki sirkülasyonu hemşire arkadaşlarımız bozmadılar.

Şule: Ağlamamak için kendini güçlü hissettikten sonra dönüş sürecinde Öncü'ye ne oldu? Dört saat ağladığını anlatmıştın.

Öncü: Ben orada kalmak istiyordum. Hastanemle de konuştum ve bana izin çıkarmalarını istedim. Zaten gelmişim. Üç ay daha kalmak istedim. Malatya'ya başkalarını göndereceklermiş, rapor dönüşü sürecindeymişim. İzin vermediler. Buruk bir şekilde kabul edip dönmek zorunda kaldım. İlçe Sağlık Müdürü ile birlikte, iki gün önce başka nöbet tutacak, herhangi bir sinir krizinde müdahale edebilecek, arama kurtarma ile koşturacak bir ekibin gelmesinin sağlanması için çalıştık. Bunları sağladıktan sonra oturmuş olmanın verdiği bir yorgunluk hissettim otobüse binince. Oysa 6 gün boyunca hiç oturmamıştım. 12'ye kadar koşturuyorsun. “Abla çorbanı, çayını, suyunu iç, yemek ye, ateş yakalım ısın” diyor ve yemek getiriyorlardı. İki gün sokakta kaldığımız için ateşlendim. Gelen geçen üzerime battaniye veriyor ve bir tek sağlıkçı ben olduğum için çok ilgileniyorlardı. O kadar büyük bir minnet vardı ki “yaşadım” diyebilmek için o sahaya gitmek, emek harcamak gerekiyormuş. Şu an “ben yaşadım” diyebiliyorum. Otobüse bindiğimde, sağıma bakıyorum taş çatlak, soluma bakıyorum, çocuğun tek ayağında terlik var, diğerinde yok. Mülteci kampından daha da kötü. Kimi yara bere içerisinde, kimi hastalanmış, kimine tüp yetiştirmeye

çalışıyorlar. Durup şöyle bir düşündüm. 6 gün boyunca o kaosu, o hengâmenin içerisinde insan kendini göremiyor. “Ben de burada oksijen tüpü yetiştirenlerdendim. Ben de orada yara saranlardandım. Ben de bu hastanın ağrısını kesmiştim. Bir yandan ailem, kız kardeşim acaba ne durumda? Onları alsak mı? Daha ne kadar idare edebilecekler?” diye düşündüm. Artık oradaki hayatı geride bırakıp dönüyorsun, kendi hayatına sarılıp aileni de toparlaman gerekiyor. Oturdum ve o sokaklara, binalara baktım. Özellikle Maraş tarafından geçerken kötü oldum. Bundan bir ay önce ben buralardan geçmiştim. Yıllarca buralarda araba kullandım. Bu yollar beni aileme, arkadaşlarıma, dostlarıma, tüm sevdiklerime kavuşturmuştu. Şimdi bu yolların hiçbirisi yoktu. Yollar yıkılmıştı. Taşın canı yok ki ağlasın, taşın bile ağladığını düşündüm. Yollarda yarıklar gördüm.

Şule: O kadar duygulu bir şekilde anlatıyorsun ki bunlar anlatılmaya, kitap olmaya değer, umut ve gurur verici. Böyle gençlerle gurur duyuyoruz. Epeyce ayrıntılı paylaşımların oldu. Eklemek istediklerin varsa, onları da alalım.

Öncü: Annem bana küçükken, onu ne kadar sevdiğimi sormuş. Ben de demişim ki “anne ben seni gökyüzü kadar seviyorum. Antep’ten Maraş’a, Maraş’tan Antep’e gidiyoruz. Yollar bitiyor ama gökyüzü hiç bitmiyor.” Şimdi ben o yollardayken, bir tek gökyüzü sağlam kalmıştı.

Şule: Bizimle çalışmalarını, duygularını içtenlikle paylaştın. Çok da zor olduğunu biliyoruz. Konuşacaklar daha da vardır ama dergimiz adına daha çok umut verici paylaşımlar yaptığının farkındayım. Artık yavaş yavaş söyleşimizi toparlayalım, ne dersin?

Öncü: Çok zor bir süreçti. Bir o kadar da duygulu, insanın işe yaradığını hissettiren, bütün dünyanın zengin-fakir ayrımından kadın olduğun için, iş hayatında karşılaştığın mobbinglerden, birçok şeyden sıyrılarak herkesin eşit olduğu, herkesin eşit üşüdüğü, aç ya da tok olduğu, herkesin mesleğini, insanlığını icra ettiği bir alandaydım. Apartmanların yanında cenazeleri görmek, gidip yetişememek, çok çok zordu. İşe yaramanın verdiği haz, umut, duruş, bazen duygularımızı arka plana atıp yolumuza devam etmek güzel ve destekleyici deneyimlerdi. Benden sonra birçok arkadaşımız oraya gitti, çoğu hala orada emek harcıyor. Yoğun bakımcılar, acilciler, herkes dört koldan işe sarılıyor. Bütün Türkiye geç kalındığını biliyor. 2-3 Gün geçti. İlk gün olur olmaz, bizim orada olmamız gerekiyordu. Kendimizi hazırlamak, ailemizi korumak, bunun yanında gönüllü olmak tek başına olmayı beraberinde getiriyor. Bir ekiple gönderilememenin boğuşması vardı. Her şeye rağmen insanların yanında olmak, bir hayata dokunmak, acıyı görmek güzeldi. Ölümü iliklerine kadar hissetmek, ölümün o kadar da uzak olmadığını, kendinden küçük olanların hayatlarının kaybolarak yok olduğunu görmek kendi açımdan çok güzel deneyimlerdi. Acımız gerçekten çok büyük. Hala atlatamadığımız şeyler var. Geldikten üç gün sonra tat ve koku almaya başladım. Cenaze kokularından kaynaklı, bu duyularımı da kaybettim. İyi ki bu zor süreçleri yaşadım ve iyi ki oradaydım, hiç pişman değilim.

Şule: Biz de katıldığın ve bizimle birlikte olduğun için sana çok teşekkür ediyoruz. Sevgili izleyenlerimiz, genelde insanların isimlerinin anlamlarını taşıdıklarını düşünenlerdenim. Öncü, gerçekten yüreğinde öncü bir ruh taşıyor. Pandemi döneminde sağlık çalışanlarının emeklerine büyük bir saygı duymuştuk. Depremde de yine aynı saygıyı duyuyoruz. İyi ki varsınız.

Öncü: Teşekkür ediyoruz.

18 Şubat 2023

KADININ GÜNCESİ ŞUBAT

HAZIRLAYAN: Selvet BAYRAKTAR TOKAT

selvetbayraktar@hotmail.com

Merhaba değerli dergi okuyucuları ve dinleyenlerimiz yaşadığımız depremin ardından sizlere haber hazırlamak çok zor ama görev bilinciyle elimizden geldiğince yapmaya çalıştık. Bu sayımızı deprem sürecinde kadınlarımızın içine su serpecek, umudumuzu çoğaltacak, bu kötü zamanlarda gerçekleştirdikleriyle bize güç veren kadın arkadaşlarımızın yaptıkları yaşamlara dokunan güzelliklere ayırdık.

Önce başlıklar

Depremde önce hastalarına koşmuştu... Hemşire Şeyma Alakuş ilk kez konuştu: İnsanlığı gösterebildiysem mutluyum.

KOTEX deprem bölgesine 1 milyon ped gönderdi.

Hakkârili kadınlar pişirdikleri geç bayatlayan ekmekleri deprem bölgesine gönderdi.

Kanserli Çocuklara Umut Vakfından depremzede çocuklara destek

Feminist dayanışma ağı: Birbirimizin çaresiyiz'

Depremde önce hastalarına koşmuştu... Hemşire Şeyma Alakuş ilk kez konuştu: İnsanlığı gösterebildiysem mutluyum'.

Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen 7.7 büyüklüğündeki depremin büyüklüğü, Gaziantep'teki İnyet Topçuoğlu Hastanesi'nin güvenlik kameralarına yansımıştı.

Hastanede görevli pediatri hemşiresi Şeyma Alakuş, deprem anında hastalarını kurtarmak için hastane koridorlarında koşturmuş ve binadan tahliye ettiği hastaları bırakıp başka hastalar için tekrar hastaneye girmişti.

O anlar sosyal medyada gündem olmuş ve yorum yağmuruna tutulmuştu.

Son olarak TRT'den Enes Boyraz'a konuşan Alakuş; sallantıyı ilk hissettiğinde servisindeki hastaları düşündüğünü ve onları kurtarmak istediğini aktardı.

Alakuş şöyle konuştu: "Onları kurtarmasam ve bir çöküntü olsa bile onların yanında olacaktım. Servisimde yatan çocuğu tanıyorum. Sürekli kontrol ettiğim bir hastamdı. Onlar önce Allah'a sonra bize emanetler. Biz her ne olursa olsun onların yanında olmalıyız. Ben de o gün vicdanen ve kalben burada olmam gerektiği için geldim. Tanımıyor olsam da yine aynı şeyi yapardım.

Saat 04.00 civarında acil servise doğru gittim. Ekip arkadaşlarımın yanına gitmiştim. Sarsıntıyı hissettiğimde 'servisteki çocuklarım' dediğimi hatırlıyorum. Önce soğukkanlı olmaya çalıştım. Sarsıntının biraz hafiflediğini hissedince onları direkt aldım ve dışarıya güvenli bir şekilde çıkarmak istedim. Tekrar geri döndüm. 119 numaralı odada ortopedi hastam vardı. Çıkamadı, ben de onu çıkarmaya çalıştım. O hastam için tekrar geri döndüm. O hastayı çıkardıktan sonra ikinci katta dâhiliye servisimiz var. Oradaki yetişkin hastalarımızı buradaki arkadaşlarımla birlikte el birliğiyle çıkardık ve güvende olmalarını sağladık.

Ailem de Gaziantep'teydi ancak asla telefon açamadım. Ailemin nasıl olduğunu bilmiyordum ama görevimi yerine getirmeye çalıştım. Vicdanen içim çok rahat. Hastalarımın bir şey olsaydı vicdan azabından yaşayamazdım.

"Aileme daha sonra ulaştım ve iyi olduklarını öğrenince mutlu oldum. Yine mutluyum. Arkadaşlarımdan ve deprem bölgesinde çalışan arkadaşlarımdan Allah razı olsun. Benim yaptığımın yanında onların yaptığı fedakârlıklar çok daha büyük.

İkinci dereceden kaybettiğim yakınlarım var. Acımız hepimizin acısı. Zor bir dönemden geçiyoruz, umarım bu dönemleri atlattırız. Evim şu an hasarlı olarak çıktı. Biz 7 kişilik bir aileyiz. Ailemi Bursa'ya göndermek zorunda kaldım ve şu an bir akrabamda kalıyorum. Görevime devam edebilmek için Antep'te kaldım. Her zaman bir umut var. İyi olursak her zaman iyilerle karşılaşırız. Hayat bizi çok güzel yerlere yönlendiriyor.

KOTEX deprem bölgesine 1 milyon ped gönderdi

"Yaşanan felaketin derin üzüntüsü içerisindeyiz" diyen Ped markası Kotex, sosyal medyadan yaptığı paylaşımda depremden etkilenen şehirlere bir milyon ped gönderdiğini açıkladı.

Hakkari'li kadınlar pişirdikleri geç bayatlayan ekmekleri deprem bölgesine gönderdi

Hakkari'deki kadınlar deprem bölgesinde ekmek ihtiyacının giderilmesi için tandırlar yakarak bayatlama süresi uzun olan tandır ekmeği pişirip deprem bölgesine ulaştırdı.

Hakkari ve ilçelerindeki kadınlar, tandırlarda ekmek pişirerek deprem bölgesine göndermeye bir hafta boyunca devam etti. Hakkari'nin Gazi Mahallesi'nde ikamet eden Hetem ve Levent Koç'un aileleri, en çok ihtiyaç duyulan ekmek için kolları sıvadı. Sabah saat 03.00'da tandır başına geçen anneler bir taraftan ekmek pişirdiler diğer taraftan da dua ettiler. Anneler,

“Allah'ım deprem olduğu günden beri hiç uyumadık. Hayatını kaybedenlerin üzüntüsünü yaşıyoruz. Allah'tan dileğimiz bir daha depremlerin yaşanmamasıdır. Allah başka acı göstermesin" dedi.

Piştirilen ekmekler aynı gün deprem bölgesine doğru yola çıkarıldı.

Kanserli Çocuklara Umut Vakfından (KAÇUV) depremzede çocuklara destek

KAÇUV, Kahramanmaraş'ta gerçekleşen ve 11 ilimizi etkileyen depremler sonrasında bölgedeki destek çalışmalarına başladı.

Tedavi gören çocuklar ve ailelerinin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanması için organize olan vakıf, bölgedeki çalışmalarını şöyle sıraladı:

Konaklama Desteği:

Depremden etkilenen ve tedavisi devam eden çocuklar ve aileleri için öncelikle KAÇUV Aile Evleri'nde konaklama desteği sağlıyoruz. Ayrıca İstanbul, Bursa, İzmir, Ankara ve Antalya illerinde otel ve misafirhanede farklı sürelerde konaklama desteği de sağlayacağız.

Gıda Desteği:

Tedavisi devam eden 221 çocuk ve ailesine, 3 ay boyunca her hafta düzenli olarak dijital alışveriş kodu ile gıda desteği sağlıyoruz

İlaç Desteği:

İstanbul Eczacı Odası iş birliği ile kanser tedavisi gören çocuklar için ilaç temini desteği sağlıyoruz.

Nakdi Destek:

221 depremzede ailenin (ilaç, yakacak, giyecek, ev tekstili vb.) ihtiyaçlarını karşılamak üzere üç ay boyunca nakdi destek sağlıyoruz.

Umutlu Kutu Desteği:

Deprem bölgesindeki 1100 aileye medikal ve hijyen ürünlerinden oluşan ‘Umutlu Kutu’larımızı ulaştırıyoruz.

Psikososyal Destek:

KAÇUV psikologları ve gönüllüleri ile tedavisi devam eden çocuklara yönelik sürdürdüğümüz "Sanatla Hayata Renk Kat Projesi"ni depremde etkilenen çocuklar ve aileleri için yaygınlaştıracğıız.

Gönüllü Desteği:

Gönüllülerimiz ile afet bölgesinde ihtiyaç olan alanlarda koordinasyon desteği sağlayarak teyitli ve doğru bilgi akışını sağlıyoruz.

Feminist dayanışma ağı: “Birbirimizin çaresiyiz”

İstanbul Deprem bölgelerindeki kadın ve çocuklarla dayanışmak için kurulan Afetlere Karşı Feminist Dayanışma Grubu'ndan İrem Gerkuş, kadın hastaların da ihtiyaçlarının arttığını söyleyerek, “kadınları düşünmeyen bir sistemde, biz birbirimizin çaresi olduğumuz için birbirimizle bu dayanışmayı kurmanın önemli olduğunu düşünüyoruz” dedi.

Maraş merkezli 6 Şubat'ta gerçekleşen ve 11 kenti etkileyen depremlerin bilançosu giderek ağırlaşıyor. Gönüllü çalışma yürüten yurttaşların yanı sıra kadın örgütleri de ilk günden beri deprem bölgeleri ve diğer kentlerde kadınlar ile çocuklar için birçok çalışma yürütüyor. Kıyafet, ped, bebek bezi, mama, gıda ve daha birçok ihtiyaç malzemeleri ile deprem bölgelerindeki kadınlar ile çocuklara çadırlar kuran feminist kadınlar, ‘Afetlere Karşı Feminist Dayanışma Grubu’ kurdu. Feministler, bu ağ üzerinden örgütlenerek ihtiyaçların tespitini yapıp dayanışma sağlıyor.

Deprem olduğu gün acil bir toplantı olarak feministler olarak neler yapabileceklerini tartıştıklarını söyleyen İrem, Afetlere Karşı Feminist Dayanışma Grubu'nu kurduklarını belirtti. İrem, “toplantıdan sonra enkaz altında olanlar için acilen arama kurtarma ekiplerinin gitmesi, enkazdan çıkartılanlar ile kadınların ihtiyaçlarının giderilmesi için ilk elden tüm kamu kurumları ve herkesin bunun için seferber olması adına bir çağrı metni yazdık” dedi. Daha sonra arkadaşlarının deprem bölgesine gittiğini paylaşan İrem, “Zaten afet gönüllüleri olan arkadaşlarımızın bir kısmı Antep'teki İslahiye'ye gittiler ve hala oradalar. Arama kurtarma çalışmalarına destek veriyorlar. Diyarbakır'da arkadaşlarımız var, bir kısmı Adıyaman'a gitti, onlardan bilgi alıyoruz sürekli” şeklinde konuştu.

Kadın örgütlerinin büyük bir kısmının Hatay'da örgütlenmeleri olduğu için bölgede 3 örgütün aktif bir şekilde çalışma yürüttüğünü dile getiren İrem, “yine Maraş'a giden arkadaşlarımız oldu. Biz de onlardan aldığımız bilgiler üzerine hem oradaki ihtiyaç ve talepleri yükseltmeye, hem de dayanışmaya çalışıyoruz. Aynı zamanda İstanbul içindeki depolara gidip kolilemeye yardımcı oluyoruz. Buradan giden yardımları desteklemeye çalışıyoruz ya da onların talepleri varsa onları buraya yönlendirmeye çalışıyoruz” sözleriyle çalışmalarından bahsetti. Bölgeden gelen en belirgin talepler arasında barınma sıkıntısı ve hijyen anlamında kadın pedi ve iç çamaşırının yer aldığını ifade eden İrem, stres ve travma nedeniyle kadınların regli ve kanamalarının olduğunu da sözlerine ekledi. Çok fazla ped talebi aldıklarına dikkat çeken İrem, “Ped ve iç çamaşırı göndersek bile değiştirebilecekleri bir yer de yok. Böyle sıkıntılar da var, hepsine bir yandan çözüm üretmeye çalışıyoruz bölgedeki arkadaşlarımızla koordineli bir şekilde” şeklinde konuştu.

“Yapabileceğimiz şeyler biraz daha belirginleşince biz de oraya gitmeyi düşünüyoruz” diyen İrem, enkaz ve hasarın yarattığı etkilerin uzun süreceğini belirtti. Dayanışmanın da uzun soluklu devam etmesi gerektiğinin altını çizen İrem, “hijyen çok büyük bir sorun. Kadınların orada pede ulaşsa bile istemeye çekindiklerini duyuyoruz. O yüzden kadın çadırlarının kurulması, rahat bir

şekilde bunlara erişebilecekleri bir alan kurulmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Önümüzdeki süreçte buna odaklanmak istiyoruz. Çocuklar da çok etkilenmiş durumda. Suyu taşıyan yine kadın, çocuklarıyla sokakta kalan, bakımlarını sağlamaya çalışan ve onları düşünenin yine kadınlar olduğunu gözlemliyor arkadaşlarımız” ifadeleriyle izlenimlerini aktardı.

Kadınların büyük bir kısmının enkazlarda çalışması nedeniyle ilk etapta birebir bağlantılar kurulamadığını dile getiren İrem, “Daha yeni yeni birebir iletişim kurabiliyoruz. Çadır ve ısıtıcı eksikliği de sürekli talep edilenlerden biri. En öncelikli şey hijyen malzemesi. Ped, iç çamaşırı, çorap gibi hem soğuğa dayanıklı hem de hijyen içeren şeyler. Hijyene çok fazla dikkat edilemediği için kadınların akıntı ve kaşınma gibi daha kadınlar özelinde olan hastalıkların arttığını duyduk. Bunun özelinde ilaçların az olduğunu ve bunu konuşmanın da zor olduğu için bunlar hakkında sahada bir bilgilendirme olması üzerine bir şeyler hazırlamaya başladık. Bunları bölgeye göndereceğiz. Çünkü o koşulda bile en küçük bir hastalık daha rahatsız edici olacaktır. Bunlar üzerine çalışıyoruz” dedi.

Depremzedelerin KYK yurtlarına yerleştirilmesine de değinen İrem, “Zaten afet alanındaki koordinasyonsuzluğu ve hiçbir şeye hazır olmama halimizi görmüşken, bir de eğitimi bitirip oradaki insanları evlerine yolluyorlar. Kimisinin evi de yok. Çünkü 11 ilde yaşayan insanlar da var, nereye gidecek onlar? Bu konuya dair bir şeyler yapmayı planlıyoruz. Biz bunu pandemide de yaşadık, online’a geçildiğinde birçok kadın aile evinde hiç rahat değil, özgür olamıyor. Şiddet dolu evlere dönmek diye de bir şey var. Kamu kurumlarının birçok yeri var, öğretmen evlerinden jandarma, polis evlerine kadar. Onun dışında bir sürü özel şirketin oteli ve yerleri var, bunlara yerleştirilebilirler. Özellikle genç kadınları çok etkileyen bir durum oluyor bu eğitimi bitirme hali. Şiddet gördüğümüz evlere bizi geri göndermeye çalışıyorlar, bunun da uzun vadede etkileri olacağını düşünüyoruz” yorumunu yaptı.

Afetlere Karşı Feminist Dayanışma Grubu’nun bir haftadır kurulduğunu aktaran İrem, “Şimdilik sahadan bilgi alıp ihtiyaçlarını, taleplerini yükseltmek ve dayanışmayı kurmaya çalışıyoruz. Önümüzdeki süreçte biz de oraya gidip bilfiil biraz daha katkı sağlamaya çalışacağız” diye konuştu. Afet durumlarında kadınlar ile çocukların gözetilmediğine işaret eden İrem, “Birçok zaman görmezden gelindi, ihtiyaçlarımızın karşılanmadığını ya da eşitsizliğe maruz kaldığımızı bildiğimiz için böyle kriz anlarında bunun daha da derinleştiğini çok iyi biliyoruz. O yüzden buna dair feminist bir söz üretmenin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Çünkü bunu düşünmüyorlar. Ped yollayan çok az, yollansa bile bunun çok kolay konuşulamayacağını birçok insan düşünmüyor. Ya da oradaki bakım, yemek nasıl olacak, oradaki hayatın kadınlar üzerine yüklenen yüküne dair kimsenin bir fikri yok ve bu anlarda oradaki kadınlarla dayanışmanın çok önemli olduğunu düşünüyoruz. O yüzden böyle bir yerden başladık” ifadeleriyle ağlarının önemini anlattı.

Deprem ve enkazların şu anda arama kurtarma ihtiyaçları üzerinden konuşulsa da uzun vadede birçok travmatik etkisi olacağını vurgulayan İrem, “bu ekonomik krizde ev bulmak, çocukların eğitimi, bakımı hepsi kadınlar için çok büyük bir yük olacak. Kadınları düşünmeyen bir sistemde, biz birbirimizin çaresi olduğumuz için birbirimizle bu dayanışmayı kurmanın önemli olduğunu düşünüyoruz. Böyle başladık, böyle de devam etmeyi düşünüyoruz” mesajını verdi.

Gelecek sayımızda kadına ve gündeme dair her konuyla yeniden sizlerle buluşmak dileğiyle umutla kalın.

17 şubat 2023

ÇOK şYORUM

YAZAN: Sultan ÇAMUR KARATAş

Merhaba Umudun Kadınları izleyicileri.

Bu yazıyı çok zor yazacağımı bilerek yazmaya başladım. Öncelikle tüm insanlığa başsağlığı ve yaralıları acil şıfa ve hepimize dayanma gücü diliyorum.

6 şubat 2023 saat 04.17’de başımıza gelen felaket öyle bir boyutta ki bu günümüzü ve yarınımızın çok uzun bir sürecini etkileyecek. Hatta kuşaklararası etkiye sahip. Kahramanmaraş merkezli ve 11 kenti doğrudan sarsan ancak Türkiye’nin tamamını etkileyen bir deprem yaşadık. Yaşamını kaybeden, yaralanan, sakat kalan, yakınlarını kaybeden, evini ve tüm ekonomik varlığını kaybeden, güven duygusunu ve gelecek umudunu kaybeden insanlarımız travma ve yas içinde. Bütün toplum birlikte kitlesel travma geçiriyoruz ve yas tutuyoruz. Yaşadıklarımız o kadar ağır ki bu travmanın etkilerinden kolay kolay çıkabileceğimizi sanmıyorum.

Bu depreme doğal afet demeye dilim varmıyor. Evet, çok güçlü bir deprem oldu. Ancak yıkılan kentlerde yerle bir olan binalar ile camı bile kırılmamış binaların yan yana durduğunu görmek, doğal afetin yanı sıra insanın neden olduğu bir vahşetle karşı karşıya kaldığımızı gösteriyor. Binaların rk yapılması, denetimsiz ruhsat verilmesi, sıklıkla çıkarılan imar afları karşımıza korkunç kayıp sayıları çıkardı. şu anda vefat sayısı 44218, yaralı sayısı en az 108068. Bu yazı yayınlandığı sırada gerçekleşmiş olacak sayılar beni korkutuyor. Depremin ilk günlerinde vatandaşın çabasıyla çıkarılıp defnedilenler, başında duracak yakını kalmadığı ya da tanınmayacak durumda olduğu için kimliği belirlenemeyenler, enkaz kaldırma aşamasına gelindiği için molozlarla birlikte kaldırılanlar bu sayıya dâhil değil. Bu sayıların her biri, birinin evladı, eşi, ebeveyni, akrabası, arkadaşi, hayalleri, planları olan bir can.

Yaralıların çoğunluğu ezilme nedeniyle yapılan müdahaleler ya da enkaz altında geçirdikleri uzun saatler nedeniyle oluşan süreğen hastalıklar sonucunda maalesef engelli olarak yaşamlarına devam edecekler. Türkiye’de engelli sayısı bilinmiyor, dünya oranlarına göre tahmin ediliyordu. Artık dünya oranlarının çok üstünde bir oran olduğunu düşünmemiz ve hizmetleri buna göre yeniden belirlememiz ve ulaştırmamız gerekiyor. Önümüzde yapılacak ne çok iş var.

Yaşamımız travmalarla geçiyor. 1999 Adapazarı, Van, Elazığ, İzmır depremleri, Ankara Garı katliamı, Zonguldak, Soma, Bartın maden kazaları, patlamalar, savaşlar, seller, yangınlar, pandemi...

10 Ekim 2015'te Ankara Garı katliamı sonrasında Kibele dergisi için Travma ile ilgili bir yazı yazmışım. O yazıda travmanın ne olduğunu şöyle tanımlamışım: Travma, kişinin kendisinin ya da sevdiklerinin fiziksel ya da psikolojik bütünlüğüne bir tehdit oluşturan, tehlikeli, baş edilmez ve beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan, korku, çaresizlik ve dehşet gibi duygulara yol açan, dünyaya, kendimize ve insana dair bildiklerimize uymayan, yani benliğe yabancı olan, olumsuz, stresli yaşantılardır.

Psikolojik travmayı **Judith Herman** daha basit bir tarifile, 'kişinin içsel kaynaklarının kısa süre için de olsa, olan olayla ya da olaylarla baş etmekte yetersiz kaldığı, uzun süreli psikolojik belirtiler üreten, aşırı ölçüde üzücü bir olay', diye açıklıyor.

Bu duruma verdiğimiz tepkiler de elbette alışık olmadığımız tepkiler oluyor. Olağanüstü duruma verdiğimiz olağan tepkiler. Yaşadığımız tepkileri konuşmak için bir araya geldiğimiz bir kadın grubunda en çok söz edilen duygusal tepkinin öfke olmasını da bu felaketin hem doğal afet hem de vahşet olmasından kaynaklanmasına bağlıyorum. Travmanın nedeni doğal afet olduğunda kabullenmenin daha kolay olduğu ancak insan eliyle oluşması durumunda daha zor olduğu bilgisine sahibiz. Travma tepkileri kişilerin özelliklerine göre pek çok biçimde ortaya çıkıyor.

Ben depremi duyduğumdan bu yana üşüyorum. Gece deprem oldu ve kurtulabilenler o soğukta evlerinden pijamalarıyla canlarını dışarıya attılar, ben üşüdüm. Enkaz altında kalanlar soğuk betonların ve demirlerin altında yaralı olarak kaldılar, ben üşüdüm. Birinci ve ikinci gün devlet yoktu, vatandaşın çabalarıyla kurtarılanlar oldu. Çıkarılanlar hastanelere gönderilemediler, ben üşüdüm. 14. günde bile çıkarılan yaralılar oldu. Onlar enkaz altında üşüdü, ben üşüdüm. Depremzedeler hala sıcak bir yuva bulamadılar. Çadırlarda yirmi kişi bir arada yaşıyorlar. Soba kuracak yer bile yok, üşüyorlar, ben üşüyorum. Evlerinin enkazını bırakıp tanımadıkları yerlere gönderilmek isteniyorlar. Memleketlerini ve yuvalarını bırakıp gitmeyi istemedikleri için üşüyorlar, ben üşüyorum.

Bedenim üşüyor, zihnim üşüyor, ruhum üşüyor.

Sorumluluklarını yerine getirmeyen devlet yetkililerinin duyması gereken utancı onların yerine ben yaşıyorum.

Depremzedelerin, tüm toplumun ve dünyanın bu deprem karşısında gösterdiği, işbirliği ve dayanışma hayranlık verici. Herkes gücünün yettiği kadar dayanışma gösteriyor. Herkes bir işe yarama çabası içinde. Bu çabalar yaşantımızda kontrol edebildiğimiz bir alan açmaya ve bizi iyileştirmeye destek oluyor.

Umutun Kadınları Dergisinin bu sayısını, depremzedelere ve dayanışma içinde olan herkesin emeğine saygı için hazırladık.

Dayanışma iyileştirir. Hem depremzedeleri hem de bizi. Kendinize iyi bakın, umutlu kalın.

25 Şubat 2023

DEPREM ENGELLİLERE VE AİLELERİNE NELER YAŞATTI

YAZAN: Cansın KUVVET

kuvvetcansn@gmail.com

Merhaba, Engelli Çocuk Hakları Ağı'nda çalışıyorum. Kendimi öncelikli olarak bir insan hakları aktivisti olarak tanımlıyorum. Ancak özelde engelli ve çocuk hakları konusuna karşı ayrı ilgim var. Özellikle engelli hakları konusunda her gün engellilerin ve ailelerinin yaşadığı yeni bir

sorun çıkıyor karşıma. İster istemez sürekli bir gözlem halindeyim. Bu hak alanlarında, çeşitli sivil örgütler ve aktivistlerle birlikte çözüm üretmeye çalışıyorum.

6 Şubat sabaha karşı sonuçları çok ağır olan bir deprem yaşadık. Deprem ülkesi olduğumuz için alınacak önlemler tartışılırken, engellilerle ilgili yapılması gerekenler konuşuluyor ancak mimari yapı, deprem olan illerin sayısının çok olması gibi pek çok faktör, bu önlemleri konunun dışında bırakıyor. Biraz bu konuda gözlemlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Depremi ilk günlerinde büyük bir kaos söz konusuydu. Bize sosyal medya ve telefonlarımız aracılığıyla ulaşan kişiler, engelli çocukların göçük altında olduğunu bildirdiler. İlk günlerde arama kurtarma ve acil ihtiyaçlara ilişkin destek yeterince bulunamadı. Arama kurtarma konusunda bilgisi olmadığı halde yakınlarını çıkarmaya çalışan pek çok kimse oldu. Biz, bize iletilen göçük haberlerini net adresleri ile birlikte AFAD'a ilettik.

Depremi üçüncü gününden itibaren barınma, yeme içme, giyinme ve ilaç talepleri daha belirgin olarak ortaya çıktı. Engelli çocukların aileleri deprem anında hızla dışarı çıktıkları için çocuklarının ilaçlarını, özel mamalarını ve tıbbi cihazlarını evde bırakmışlardı ancak bu ihtiyaçların hızla karşılanması gerekiyordu yoksa bunun engelli çocuklar için ölümcül sonuçları olabilirdi. Ayrıca ağır kış koşulları nedeniyle evleri zarar gören ailelere bir an önce barınma ve karınlarını doyurabilmeleri için gıda imkânı sağlanmalıydı.

Alanda çalışan STÖ'ler (sivil toplum örgütleri) ve ilgili kamu kurumları bir yandan arama kurtarma çalışmalarına devam ederken diğer yandan da depremde evleri zarar gören kişiler için çadırkentler oluşturmaya, giyim ve gıda malzemesi temin etmeye başladı. 11 ilde neredeyse 14 milyon kişiyi etkileyen bir afetten sonra herkese yetecek olanak sağlamak çok güçtü.

Engelli çocukların depremde sonra yaşadıklarını gelen vakalar doğrultusunda gözlemlediğimizde şunlara ulaştık:

Çadırlar çok yetersiz. Depremden sonra evleri kullanılamaz hale gelen yurttaşlar bir çadırda yaklaşık on kişi kalıyor. Otistik çocuklara kalabalık ortamlar hiç iyi gelmiyor. Çocukların çıkardıkları seslerden veya davranışlarından çevredeki insanlar rahatsız oluyor ve onları kendi çadırlarında istemeyebiliyor veya çocuklar kendileri çadıra girmek bile istemeyebiliyor. Otistik çocuk ve aileleri için ayrı çadır gerekiyor. Ülkemizin onayladığı ve yürürlükte olan Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi bize, bir engellinin bireysel ihtiyacının karşılanması gerektiğini söylüyor.

Görme engellilerin çevrede yıkım olmasından dolayı beyaz bastona özel olarak ihtiyaç duymadıklarını gözlemledik ancak konuştuğumuz görme engelliler görenlere kıyasla evlerinden hiçbir şey alamadıklarını söylediler. Bunun nedeni de molozların arasında veya hasar alan binada

gören kişilerin hızlıca yönlerini bulabilmesi ve lazım olan eşyalarını hızlıca alıp oradan uzaklaşabilmesi. Görme engelliler için bu mümkün olamıyor.

Bedensel engellilerin kullandıkları tekerlekli sandalye gibi araçlar da enkaz altında kaldı. Bu araçları piyasadan temin etmeye çalışıyoruz ve fiyatları inanılmaz düzeyde pahalı.

Engelli çocuklar için tuvalete gitmek bir diğer önemli sorun. Çadırkentlerde tuvaletler hijyenik olmadığı için çocuklar enfeksiyona daha açık hale geliyorlar. Ayrıca bazı anneler çadırları eşyayla dolu olduğundan, çocuklarını dışarıda soğukta leğenlerde yıkadıklarını söylediler. Bu çocuğun hem hasta olmasına hem de istismara açık hale gelmesine yol açabilecek bir durum.

Özellikle zihinsel engelli çocukların alt ıslatmaları depremde sonra çok arttı. Beze ve giysiye çok fazla ihtiyaç oluyor. Çocukların kirli giysileri su ve deterjan olmadığı için hemen yıkanamadığından aileler bazen bir gün içinde 3-4 defa temiz kıyafete ihtiyaç duyduklarını anlattılar. Bundan dolayı yardım tirlarına çok sık gitmek zorunda kalan anneler bir süre sonra gitmeye utandıklarından da bahsettiler. Ayrıca annelerin engelli çocuklarını tek başına bırakamadıkları için yardım araçlarına gitmeleri de yine bir diğer önemli sorun.

Engelliler için çadır kent erişilebilir olmadığı için orada yaşamak çok zor. Erişilebilir tuvalet, mahremiyet ve güvenlik önemli konular. Anneler çocuklarına sıkıca sarılarak uyuduklarını, istismara uğramalarından çok korktuklarını paylaştılar. Çadırkentlerde ilgili kamu kurumları engelli çocukların pek çok ihtiyacını karşılıyor ancak yine de engelli çocukların tüm ihtiyaçlarının karşılandığını söyleyebilmek çok zor.

Bir diğer ilginç konu ise bize başvuran otistik çocukların aileleri çocuklarının ilaçlarının evde kaldığını söylediler. İlaçların ne olduğunu sorduğumuzda ise çoğunlukla sakinleştirici tarzda ilaç isimleri verdiler.

Engelli çocuk sahibi babaların, çocuklarının kullandığı ilaçlar, çocuklarının boyları ve kiloları gibi pek çok temel konuda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını gözlemledik. Bizi sürekli annelere yönlendirdiler. Bu bizim için çok şaşırtıcıydı.

Evlerini kaybeden ve yoksullaşan bazı ailelerin, bakım verdikleri ağır otizmlili veya bedensel-zihinsel engelli yakınlarını kurum bakımına vermek için başvurduklarına tanık olduk. Aynı durumun yaşlı ana-babasına bakamayacak durumda olan aileler için de geçerli olabileceği aşikar.

Deprem sonrası uçak ve otobüsler aracılığıyla şehirlerarası tahliyesi yapılamayacak olan engelliler de var. Özellikle yatalak durumdaki engellilerin şehirlerarası tahliyesi için Sağlık Bakanlığına ambulans ile nakil için vaka bildiriminde bulunduk.

Enkaz altından çıkarılan veya deprem sırasında yakınlarını kaybeden bazı konuşma/zihinsel/bedensel engelli kişiler de var. Bu tarz durumlarda onları aileleri ile hızlıca

kavuşturabilecek bir çözüm üretilmesi gerektiğini fark ettik. Sevgi izi bunu gerçekleştirmek için sağlıklı bir yol değil çünkü engelli kişinin vücut bütünlüğünü ihlal ediyor bu yöntem.

Bu deprem hepimizden çok şey götürdü. Sevdiklerimizi, ailemizi, anılarımızı, dostlarımızı, mutluluğumuzu... Şu an sarılamayacak yaralarımız var ancak zaman geçtikçe acılarla başa çıkmayı öğreneceğiz bir şekilde. Bu depremle birlikte engeli artan ve yeni engelli olan kişiler için daha yoğun bir savunuculuk çalışması yapmamız gerekli. Tüm sivil toplumun kendini buna göre hazırlaması ve çalışmalarına yeni bir yön vermesi gerekecek. Artık hayatımız 6 Şubattan öncesi ve sonrası olarak tamamen değişti. Sivil alan da aynı şekilde...

21 Şubat 2023

İŞİTME VE KONUŞMA ENGELLİLERİN DEPREMLE İMTİHANI

YAZAN: Sibel AYDIN

sibelaydindi@gmail.com

6 Şubatta Kahramanmaraş merkezli Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa gibi yakınlardaki toplamda 11 ili şiddetli bir şekilde vuran 7.8 ve 7.6 şiddetindeki depremlere tüm Türkiye ile birlikte işitme ve konuşma engelli vatandaşlar da hazırlıksız yakalandılar. Daha önceden yapılan az sayıda ve az katılımlı, daha çok Büyükşehirlerde gerçekleşen AFAD eğitimlerinin yetersizliği bu depremle ortaya çıktı.

İşitme ve konuşma engelli vatandaşların depremde en büyük sıkıntısı hayatlarının pek çok alanında olduğu gibi doğru düzgün iletişim kuramamak oldu. Yıkılan binaların altında uzun süre kaldıkça telefonların şarjı bittiğinden görüntülü arayamayan işitme engelli pek çok vatandaşın enkaz altında kaldığı düşünülüyor. Bu durumda kaç kişinin olduğu bilinmiyor. Deprem bölgesinin sosyoekonomik yapısı gereği eğitimde de dezavantajlı durumda olan işitme ve konuşma engelli vatandaşların çoğunun eğitim seviyesi düşük veya köylerde yaşayan okur-yazar olmayanlar yardım etme çağrılarına cevap yazamadığından, kendilerine ulaşmaya çalışan kurtarma ekipleri, tercümanlar ve gönüllü olarak oraya kadar giden farklı illerden gelen işitme engellilerin yardımıyla kurtarıldı.

Depremde iletişim sorunuyla acı bir şekilde yüzleşen bireyler nereye başvuracağını bilemediğinden tercümanların ve işitme engelli gönüllülerin desteği çok oldu. Aksamalar olsa da Tercümanlar Derneği, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili birimleri seferber oldu.

Onları AFAD’a yönlendirip yardımları almalarını sağladılar. İletişim desteğini kesintisiz verdiler. İşitme Engelli gönüllü dernekler ilgili birimleri bilgilendirerek helikopterle çadır desteği gönderilmesini sağladılar.

Türkiye’nin deprem gerçeğini, deprem sırasında ve sonrasında ne yapmaları gerektiğini işitme ve konuşma engelli bireyler kendi açılarından anlamış oldular. Sosyal medyanın varlığı iletişimlerini kolaylaştırdı. Sosyal medyadan birbirine ulaşamayan, interneti kesilen yerlerde ulaşma şansı bulabilenler sayesinde şans eseri hayatta olanlar yakınlarını, evlerini kaybetmenin acısıyla baş başa kaldılar.

Tercümanların çabaları takdire değerdi. Sosyal medyada canla başla, dondurucu soğukta çalıştılar kahramanlarımız. Askeriyeden bir komutanın tercümanlığı sürpriz oldu. Çünkü orduda işaret dilini öğrenen bir askerin varlığı daha bir güven ve teselli oldu. Komutanın sağduyulu, sakin ve doğru organizasyonu ile fazla karışıklık ve mağduriyet yaşanmadan güvenli yerlere nakledilmeleri umut verdi hepimize.

@bturkugur9218

@isaretdilikutuphanesi

@isaretterder

@erdinc_seckin

21 Şubat 2023

İSİMLERİ ELLERİNDEN ALINAN ÇOCUKLAR

YAZAN: Selvet BAYRAKTAR TOKAT

selvetbayraktar@hotmail.com

Kahramanmaraş merkezli yaşanan ve 11 ili etkileyen depremler büyük bir yıkıma yol açtı. Can kaybı ve yaralı sayısı gün ve gün arttı. Kıyametin yaşandığı bölgedeki ilk şok, varlığını göstermesi beklenen devletin bölgeye 48 saat gelmemesi oldu. Bu şokla birlikte insanlarımızı betonların altından kurtarmak için kendiliğinden başlayan insan seferberliği, büyüyerek, dünyanın dört bir yanına ulaştı. Deprem felaketinin ardından yurttaşların pek çoğu ailelerini, evlerini, doğup büyüdüğü kentleri kaybetti.

Toplumca yaşadığımız bu büyük travmanın etkilerini ve yaraları hızlı sarmanın yollarını arıyoruz şimdi. Biz yetişkinler bile bu kadar zorlanırken, çocuklar nasıl bir psikolojide acaba?

Peki, ailesini ya tamamen kaybeden bebekler? Onların bazılarının artık isimleri bile bilinmiyor.

Bir de enkazdan çıkarılan ama ortada olmayan çocuklar var.

Örneğin Adana Şehir Hastanesi'ndeki yaralı çocuklar, ne kadar büyük bir kayıpları olduğunu anlayamayacak kadar küçükler.

Yoğun bakımdaki doktorlar, anne ve babası bulunamayan altı aylık bir kız bebeği biberonla besliyor.

Anne ve babası hayatını kaybetmiş ya da ulaşılamayan böyle yüzlerce kimliği belirsiz çocuk var.

Deprem evlerini yıktı ve şimdi de isimlerini ellerinden aldı. Doktor Nurşah Keskin, yatağının başında "isimsiz" yazılı kız bebeğin elini tutuyor.

Kırıkları var, gözü morarmış ve yüzü bereli; ama bize dönüp, gülümsüyor.

Çocuk hastalıkları uzmanı ve hastanenin başhekim yardımcısı Dr. Keskin "Nerede bulunduğunu ve buraya nasıl geldiğini biliyoruz ama ailelerinin şu an nerede olduğuna dair bir adres bulmaya çalışıyoruz. Araştırmalar sürüyor" diyor.

Çökmüş binalardan kurtarılan çocukların çoğu diğer bölgelerden gelmiş Adana'ya. Hastaneye hala ayakta kaldığı için getirilmişler.

Felaket bölgesindeki birçok hastane ya çökmüş ya da hasarlı. Adana bu nedenle bir merkeze dönüşmüş.

Sağlık yetkilileri, kimliği belirsiz çocukların adreslerini bulmaya çalışıyor ancak artık sıklıkla, adresler bir enkaz yığını. En az 100 isimsiz çocuk tedavi altına alındı.

Türkiye'de sosyal medya paylaşımları, kayıp çocukları gösteren, yıkılan binaların hangi katında yaşadıklarını söyleyen ve kurtarılıp, hastaneye götürüldüklerini umanlarla dolu.

Çocukların sağ kalan yakınları ve Sağlık Bakanlığı yetkilileri, çocukları bulmak için hastaneleri dolaşıyor.

Bir de yıkılan binaların enkazdan çıkarılan ve şimdi aileleri tarafından bulunamayan çocuklar var.

Mesela Âmine Ervanur Güzel.

Enkazdan yakınları tarafından çıkarılıp hastaneye yatırdıkları kızları kaybordu

Anne Dilek Güzel, yarıyıl tatili nedeniyle 4 çocuğunu alarak 74 yaşındaki babası Mustafa Gölge'nin Hatay'ın Antakya ilçesindeki evine gitti. Tatili burada geçiren aile geçtiğimiz pazartesi günü sabah saat 04.17'de meydana gelen depreme yakalandı. Deprem sırasında hem Mustafa Gölge'nin evi yıkıldı hem de çevredeki yıkılan evler de aynı binanın üzerine düştü. Bu sırada evde bulunan aile fertleri kaçmaya çalıştı. Dilek Güzel ve 2 küçük çocuğu vatandaşlar tarafından kurtarıldı ancak enkaz altında iki çocuğu, annesi, babası ve iki akrabası daha kaldı. Bu süreçten sonra Güzel ailesi hem akrabalarını hem de çocuklarını enkazdan çıkarmak için mücadele etti. Bir

süre sonra aile hem kızlarını hem de oğullarını enkazdan çıkardı ancak 9 yaşındaki Ali Erkan Güzel'in hayatını kaybettiği, 13 yaşındaki kızları Âmine Ervanur Güzel'in ise yaşadığı belirlendi. Âmine Ervanur Güzel hemen hastaneye kaldırıldı. Aile tekrar enkaza dönüp evdeki diğer fertleri kurtarmak istedi ancak anne, baba ve iki akrabalarının da cansız bedenine ulaşıldı. Aile bunun üzerine yaralı olarak kurtarılan kızlarının yanına sahra hastanesine gitti ancak kız çocuğunun Adana Şehir Hastanesine sevk edildiği söylendi. Aile Adana Şehir Hastanesine geldi ancak kız çocuğu orada da bulunamadı. Aile şimdi Âmine Ervanur'u bulmak için bütün hastaneleri geziyor ama bir türlü bulamadı.

Adıyaman'da enkazdan kurtarılan 9 yaşındaki Fatma Zehra Rençber'den de aynı şekilde haber yok.

Enkazdan alındığında hayatta olan Fatma Zehra Rençber, vatandaşlar tarafından yıkıntıların arasından kurtarıldıktan sonra hastaneye kaldırıldı. Yaralı olan eşini hastaneye götürdükten sonra tekrar enkaz yerine dönen Nuri Rençber, 16 yaşındaki çocuğu Efendi Rençber'in cansız bedenini çıkarttı.

Ardından hastaneye kaldırılan kızı Fatma Zehra'yı bulmak için hastaneye giden baba Rençber, kızını bulamadı. Hastanenin ne servisinde ne de morgunda kızına ulaşamayan çaresiz baba, bir haftadır çocuğunu arıyor. Yetkililere durumu bildiren baba, çocuğunun bir an önce bulunmasını istiyor. Kızının canlı veya cansız bedenine kavuşmak istediğini belirten Nuri Rençber, "Komşularımız gelerek enkaz altından çıkmamıza yardımcı oldu. Çıktıktan sonra eşimin ve yakınlarımların çığlıklarını duydum. Sağ olsun komşular yardım ettiler, eşimi enkaz altından bir ayağı kopmuş bir şekilde çıkardık. Trafik yoğunluğundan dolayı 1 saatte eşimi ancak hastaneye ulaştırabildim. Eşimi hastaneye bıraktıktan sonra geri dönüp oğlumun cenazesini çıkardım. O arada küçük kızım Fatma Zehra'nın çıkarıldığını ve komşular tarafından hastaneye götürüldüğünü öğrendim. Komşular kızımın canlı olduğunu ve hastaneye bırakıldığını belirttiler. Telaştan dolayı hastaneye isim kaydı yapılmadığı için kızımı hastane servislerinde ya da morgunda bir türlü bulamadım. Büyük bir ihtimal il dışına götürüldüğü söyleniyor. Türkiye'nin ilgili ve ilgisiz bütün kurumlarını haberdar ettim ancak bir türlü haber alamıyorum. Eşim Yasemin şu an Ankara'da yoğun bakımda, bir ayağı kesik şekilde iç kanama geçiriyor. Sürekli çocuklarını soruyor. Biz ona yalan söylüyoruz ama bilmiyor ki bir oğlunu toprağa verdik, kız da şu anda kayıp. Bu acı habere eşimin dayanamayacağını bildiğim için 7 gündür Ankara'da tedavi gördüğü hastaneye gidemiyorum" dedi.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının verilerine göre 93 çocuk ailesi olmadığı netleştiği için devlet korumasına alındı. 214 çocuğun anne babası veya yakınları ise hala aranıyor.

Ebeveynleri ortada olmayan çocukların tarikatların eline düşme ihtimali de dikkatlerden kaçmamalı tabi.

Başka bir tehlike daha var elbette.

Dr. Bora Küçükyazıcı'nın aktardığına göre, bu tür afet durumlarında tüm dünyada, kimsesiz çocukların kaçırılması durumu söz konusu oluyor.

Dünya ülkelerinin afet durumlarında, bu konuya ilişkin çok ciddi önlemler alındığını ifade eden Küçükyazıcı, "Afet durumlarında, göç gibi binlerin plansız hareket ettiği durumlarda çocuklar tehlikededir. Çocuk kaçakçılarına, organ mafyalarına dikkat edilmesi gerekiyor. Bölgedeki çocuklar titizlikle kayıt altına alınmalı ve kimsesiz kalan çocuklar kesinlikle kan bağı tespit edilmeyen kişilere teslim edilmemeli" diyerek yetkilileri uyarıyor.

Siz geleceğimizin yarınları olan çocuklar, asla bağışlamayın bu binaları yaparken insan canını, umursamayan vicdan yoksunlarını.

Bu kalitesiz binaları denetlemeyen, bu kâğıttan kulelere ruhsat veren yetkilileri asla affetmeyin.

Unutmayın, sizler yıkılan binalarda beklerken, günlerce müdahale edilmesini sağlamayan, yardım etmek için talimat bekleyen yetkilileri.

İmar barışı adı altında kaçak binalara var olma fırsatı veren oy avcısı siyasetçileri not alın yaralı yüreklerinize.

22 Şubat 2023

BELİRSİZ BEKLEYİŞ VE SONRASI

YAZAN: Şule SEPİN İÇLİ

sulesepin06@gmail.com

Çocukken, oturduğumuz yerde bir hareket oldu mu, büyüklerimiz, “yine yer oynadı” derlerdi. O zaman endişe duymaz ve korkmazdım. Deprem soğuk yüzünü Erzincan’da göstermişti ilk bana. Bir otobüs dolusu öğrenci kan vermeye gitmiştik ve benden kan almadıkları için bayağı üzölmüş ve kızmıştım. Sonra Gölcük, Sakarya, Elazığ, Van ve İzmir peşinden geldi. Marmara depreminde günlerce televizyon karşısında donakalarak izlemiştim olayları. Aradan üç-beş gün geçince, kendimi katıla katıla ağlarken bulmuştum. Bu depremlerde bir yakın canımı kaybetmemiştim.

Son olarak 11 ilde birden yaşadığımız depremin sonuçları çok ağır oldu. Sabahın erken saatinde herkes beni arıyor, Gaziantep’te yakınlarımdan haber alıp alamadığımı soruyordu. Yakınlarım güvendeydi. Kahramanmaraş ilinin adını duyunca, bir bir arkadaşlarım geldi aklıma. Umut var ya insanın içinde, depremin etkisinin çok az olacağını düşünmek ve yakın arkadaşlarının hayatta olduğuna inanmak istiyorsun. Daha üç ay önce Kahramanmaraş’ta görmüştüm dostlarımı.

Şermin arkadaşımı ve diğer tanıdıklarımı aradım, yanıt alamayınca mesaj bıraktım. Defalarca aramama karşın, Şermin ve ablasından hiç yanıt yoktu. Arkadaşlar aracılığıyla ev adreslerine ulaştık ve o binaların yerle bir olduğunu öğrendik. İnternet üzerinden gelen numaralara evlerinin adresini yazıyor, müdahale edilmesi için girişimlerde bulunuyorduk. Sonunda Şermin’in oğluna ulaştık. Binaya 20 saat sonra görevlilerin geldiğini, bir gün akşam 21’e kadar çalıştıktan sonra sabah saat 11’e kadar ara verdiklerini, yan binaya parti il başkanının akrabaları olduğu için öncelik verdiklerini öğrendik. Hatta ilk gün Şermin’in eniştesinin “kurtarın beni” yalvarışlarını duymuşlar, sonra ses kesilmiş. Şermin’in oğlu Çağrı’yı her gün en az iki kez aramama karşın, enkazın önünde gürültü olduğundan telefonu duyamadığı için ya da bir haber gelmediği için aramalarıma çok seyrek yanıt veriyordu. Onun adını Şermin’den çok duymuş fakat bir türlü tanışamamıştım. Bu süreçte yalnız benim telefonuma yanıt veriyordu.

Sonunda kendisi beni aradı. “Çıktılar mı?” diye sordum. Daha sözüm bitmeden, “teyzem ve eniştemi defnettik” demesin mi? Oysa içimdeki umudu canlı tutuyordum. Şermin’den haber yoktu. Depremi üzerinden bir hafta geçti ve hala Şermin’den hiç ses yoktu. Enkazdan sağ çıkarılamayacağını söylemişler Çağrı’ya. Arkadaşımın defnedildiğini beş gün sonra öğrenebildim. Bunları yazıya dökerken, bu olaylar bir çırpıda yaşanmış ve bitmiş gibi görünüyor. Oysa o belirsizlik, o bekleyiş, her telefon çaldığında delirmiş gibi telefona koşmalar ve haber alamamak... Kendimi parçalara ayrılmış gibi hissediyordum.

Enkazdan sağ çıkarılamayacağını öğrendiğim gün, sanki üzerime büyük bir ağırlık çökmüş de hiç kalkamayacakmışım gibi hissettim. Gerçekten ateş düştüğü yeri yakıyormuş. İnsanın çok sevdiği bir yakını depremde kaybetmesi tarifi mümkün olmayacak bir acıymış. Arkadaşımla ilgili keşkelerim yoktu, iyikilerim vardı. Zor günlerinde onun yanındaydım. Onun çok sevdiği ve benim de çok yakın dostum olan arkadaşımızın ölüm haberini ona ben vermiştim. Şimdi de Şermin, ablası ve eniştesinin ölüm haberini dostlarına haber vermek bana düşmüştü. Üç ay önce evlerine konuk olmuş ve saatlerce sohbet etmiş, gülüp eğlenmiştik. Uzun zamandır birbirimizi görememiştik. Onunla görüştüğüm için içim çok rahat fakat sanki kısa bir zaman önce görüşmek farklı bir bağ oluşturdu yüreğimde. Onlara konuk olduktan bir gün sonra hastalanmıştım. İki kardeş, bana pekmezli, zencefilli şifalı karışımlar mı hazırlayıp göndermediler, her gün en az iki kez arayıp halimi hatırlımı mı sormadılar, dostluğumuz tazelenmişti. O en son görüşmemizden sonra beni sık sık ararken, ben onun için hiçbir şey yapamadım beklemekten ve oğlunu aramaktan başka.

Birçok insan gibi evimde ilaç, kuru gıda, giysi, oyuncak, para gönderme gibi destekleri sunmama karşın, içimdeki acıyı dindiremedim. Eşimle konuşup eve misafir almaya karar verdik. Şermin’den umudumuzun kesildiği gece, aynı zamanda hemşerim, üç engelli yetişkin çocuğu olan, bir aile için kalacak yer arandığını öğrendik. Görme engellilik ve aynı memleketten olma gibi ortak

konularımızın olması da çok güzeldi. Aileyi bize yönlendiren arkadaş çekinerek ve biraz da şirinleştirerek “bir de kediciğimiz var” dedi. Hemen gelmelerini istedik. Acımı dindirmek öyle kolay değildi ama bir çocuk gibi avunmaya ihtiyacım vardı. Artık birazcık da olsa yatağında utanmadan uyuyabilecektim. Evimizde sokakta kalmaktan kurtulan bir aile vardı. Hepsıyla çok iyi anlaştık ve birbirimizle can bağı kurduk. Hele adı Bekir olan kedi, bana can oldu, evimize canlılık getirdi. Evlat acısının çok ağır olduğunu duymayanınız yoktur. Bebeğini kaybeder etmez, yeniden hamile kalan anneleri bu süreçte daha iyi anladım. Çevremde böyle annelerle çok karşılaşmıştım ve “bebeğin sesiyle uyuyabiliyor ve avunuyorum. Öleni unutmam mümkün değil tabii” diyorlardı. Ben de bu aileyle avundum. Yüreğime su serpildi, içimdeki umut yeniden yeşermeye başladı.

Travmatik olaylar insanda öylesi derin izler bırakıyor ki çoğu zaman bu olaylar öyküleştiriliyor. Eminim anlatacaklarımız hiç bitmeyecek ve romanlar yazılacak. Bu olayları sürekli duyuyoruz ama yaşamak çok farklı. Sizinle birkaç örnek paylaşmak istiyorum. Kahve içmek artık keyif değil, sıradan bir rutin bizler için. Öyle ki sosyal medyada bu anları resim çekerek paylaşıyoruz. “Kahve içer misiniz?” diye sorunca, genç kızlardan biri, “şimdi keyif yapma zamanı değil. Herkes sokakta üşürken, bunu yapamayız” dedi. Bunu derin derin düşünmekten başka ne yapılabilirdi ki?

Hiç bilmedikleri bir ile daha önce hiç tanımadıkları bir ailenin evine geliyorlar. En güvenli ve ait oldukları evlerinden başka bir evdeler. Kendilerini nelerin beklediğini hiç bilmiyorlar. “Duş alırmısınız?” diye sordum. Genç kızlardan biri duşa girdi. Önce muslukta kalan su sıcak, sonra soğuk akıyor ve daha sonra sıcaklaşıyor. Çok su harcamamak için suyu bir türlü ayarlayamadı. Oysa kendi evlerinde de böyledir suyun durumu. O yaşanan çekingен davranışları unutmam mümkün değil. Bu dönem, insanın çok hassas olduğu bir dönem. Sözcükleri seçerek konuşmak gerekiyor. Örneğin, bir konuğunuz gelmek istedi ve siz de doğal olarak evde konuğunuzun olduğunu söyleyerek konuklarınızın gelmesini ertelediniz. Bu başka koşullarda son derece doğal karşılanırken, onlar yük olduklarını düşünmeye başlıyorlar.

Birbirimize sürekli ne kadar çok ısındığımızı ve ne kadar iyi anlaştığımızı söylüyoruz. Ailenin babası, “biz burada uzun süre kalırsak, ayrılmamız çok zor olacak. Size çok alıştık” dedi. Gel de duygulanma ve gözlerin dolması şimdi.

İşte böyle Şermin dostum ve Berrin arkadaşım. Son görüşmemizdeki sözleriniz hep kulaklarımda. Şermin, oğlunla tanışmak sen öldükten sonra mı gerçekleşecekti? Senden kalan bir emanet Çağrı bana. Senden önce giden arkadaşlarımdan çocuklarını da aramaktan başka bir şey yapamıyorum. Senin yerini tutamam. Başka bir nedenle gitseydin, çok üzülürdüm ama bu çok ağır geliyor bana. Ortak dostumuzun cenazesine pandemiden dolayı gidemedik. Sana veda bile edemedim gittin. Hasta olsaydın, en azından bir telefon edip geçmiş olsun dileklerimi iletir,

vücudunun hangi yerinde acı duyduğunu sorar, seni rahatlatmaya çalışırdım. Erkek kardeşin, ablan ve eniştenin gidişine de çok üzüldüm. Senin üzüntün beni yaktı kavurdu adeta. Eleştirilerime hiç kızmadan dinlerdin. Hak versen de hayata geçiremezdin. Varsın olsun, kaçımız kolay değişebiliyoruz ki. Birlikte tatildayken, denizde sizi çok güldürmüştüm. İki kardeş, yüzünüzde gülmekten dolayı kalacak izler için bana şaka yollu takılmıştınız. Yaşadıklarımızın hepsi anılarda kaldı.

Ben bu kayıplarım için bu kadar üzülüyorum. Ailesi yok olan insanların duyduğu acıyı hayal bile edemiyorum. Sağlam binalar olsa, depremdeki kayıplar bu kadar etkilemezdi bizi, bu kadar öfke duymazdık. Kim bilir belki zamanında ulaşırsanız, nice Şerminler hayatta kalabilecekti. Sağlam binalar yapılsaydı, nice Şerminler yaralı kurtulacaktı belki.

Bu yaşananları aklımdan geçirirken her şey tamam gibi geliyor bana fakat yazarken, sanki hiçbir şey anlatamıyormuşum gibi hissediyorum. Sözcükler düğüm düğüm oluyor. İnsanların destek seferberliği ilan ederek depremde sıkıntı yaşayanların yanında olmaları bana umut veren güçlü bir dayanışma sadece.

21 Şubat 2023

DUYGULARIMIZI İFADE EDEBİLİYOR MUYUZ? GÜVENMEK MÜMKÜN MÜ?

YAZAN: Menekşe KOÇAK

meneksekck06@gmail.com

Geçen ayki yazımda, güven duygusu üzerine söyleyeceğimi belirtmiştim. Acı bir tesadüf, depremle sarsıldık... Depremde insanın en çok güven duygusuna ihtiyacı vardır. Yalnızlığın, çaresizliğin ve ölümün acısını, bir nebze de olsa güven duygusu hafifletir.

Depremzedelerin “Devletim var, milletim var, Mehmetçiğim var, tez zamanda yetişir, enkazda kalanı kurtarır, aç olanı doyurur, açık olanı giydirir. Geride kalanın hayatta kalmasını sağlar” demeye yani güven duygusunu hissetmeye çok ihtiyacı vardır. Deprem, insanın güvenecek bir dal ve sığınacak bir liman aradığı en acı andır.”

Peki, öyle mi oldu? Bu yazıyı yazarken depremin dördüncü günü hava çok soğuk, ulaşılamayan kırsal ve enkaz altında kalan canlar.. “Devlet nerede, asker nerede, belediye nerede?” diye yükselen haykırıışlar... Ve bizler, bu acıyı, çaresizliği eli kolu bağlı, gözleri yaşlı izleyenler; mesajlar aracılığıyla ihtiyaçları belirleyip yardım toplayıp, sorunları gidermeye çalışan sosyal medya grupları... Bu çabalar sayesinde, depremzedelerin ihtiyaç duyduğu malzemelerle dolu

binlerce tır hazır bekliyor. Ne yazık ki düne kadar ulaştırılamadı devlet tarafından ihtiyaç sahiplerine...

Deprem bölgelerine gerekli müdahalenin organizasyonunda, devlet kurumlarının yetersizliğini sosyal medyada çok paylaşılan şu mesaj anlatıyor: “800 yıllık devlet,2000 yıllık ordu, 10000 yıllık medeniyet... Elde var Haluk Levent.” Yanlış anlaşılmasın, Haluk Levent, insanların güvendiği bir sistemle, umut oldu takdir ediyorum. Söylemek istediğim sadece insanların, ben aynı durumda olsam ne yapardım kaygı ve korkusunu yaşayarak devlete güvenmekten vazgeçmesinin çok tehlikeli olduğudur.

Zira hepimiz, sırtımızı devletimize dayamak yani güvenmek arzusu içindeyiz. Çünkü insanların bir araya gelerek toplu yaşam kurmalarının; emniyet, sağlık, eğitim gibi sorunlarını giderecek kurumlar oluşturmalarının temelinde güven arayışı vardır. Bu nedenle depremzedeler, devletin en zor anlarında yanlarında olmamasına isyan etmektedir. Haklılar da... Bugünlerde hepimiz Japonlar gibi devletimize güvenme hayali kurmuyor muyuz?

Japonya’daki bir görüntü 9 şiddetinde deprem anı, odadaki eşyalar sallanıyor. İki kişi var. Biri uyuyor, sarsıntı ile uyanıyor; etrafına bakıyor ve uykuya devam ediyor. Diğeri telefonla oynarken deprem nedeniyle yaşanan sarsıntıya kahkaha atarak gülüyor. Neden panik yok, korku yok, gözyaşı yok? Çünkü binasına güveniyor, ona verilen eğitim nedeniyle sorun olmadığını biliyor. Bir de güvende olduğunu birçok kez yaşayarak öğrenmiş.

Shakespeare, “güven ruh gibidir terk ettiği bedene asla geri dönmez” der. Doğru söz...Maalesef bizlerin de mevcut sisteme duyduğu güven ruh gibi uçup gitmiş bedenimizden ama öz sağlam, millet tek vücut. Akın akın deprem bölgesine ulaşmak isteyen gönüllüler, harıl harıl yardım paketi kolisi hazırlayan binler ve görev bekleyen yüz binler... Geleceğe güven için taze umutlar yeşertiyor içimizde.

10 Şubat 2023

BİLİM DÜNYASINDA BU AY ŞUBAT

HAZIRLAYAN: Selvet BAYRAKTAR TOKAT

selvetbayraktar@hotmail.com

Merhabalar değerli takipçilerimiz. Ülke olarak yaşadığımız doğal felaket bizi tarifsiz duygularla sarstı. Bu sayımızda sizlere hazırladığımız bilim haberleri, deprem anlarını daha risksiz atlatmamız için, alabileceğimiz önlem önerilerini kapsıyor.

Türk ihracatçılar: Türkiye konut yapımlarında çelik konstrüksiyona yönelmeli.

Ipsos'un 2022 yılındaki bir araştırmasına göre; Türkiye yüzde 77 ile insanların doğal afet beklentilerinin en yüksek oranda olduğu ülkeler arasında. Ancak ne toplum ne de devlet buna hazırlıklı değil. Japonya'da ise bu oran yüzde 85 ama Japonya buna hazır.

Türkiye'nin 30 yılda bir büyük depremlerle sarsıldığına değinen ege ihracatçılar meclisi Başkanı Jak Eskinazi, "Bizdeki can kayıpları on binleri aşarken dünyadaki can kayıpları çok az. İnşaat sektöründe yanlışlar yapılıyor ve biz yanlış yapmaya devam ettikçe kayıplar artacak. Devletin milletiyle barışması imar affı ile olmaz sağlam yapılarla olur. Ülkemizde inşaat sektörünün algısının baştan aşağı değişmesi ve ivedilikle yeni bir yol haritası ortaya koyulması gerekiyor. Bilim insanları ile hareket edilerek imar planı hazırlanmalı. Türkiye'nin başlıca hedeflerinden biri bu olmalı" diye konuştu.

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı Ege Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği Başkanı Yalçın Ertan, 'Deprem değil bina öldürür' sözünün üzümlere doğruluğu ile tekrar yüzleşmek durumunda kaldık. Artık deprem olduktan sonra çare üretmek yerine yapılarımızı depreme dayanıklı halde inşa edilmesi için biz üstümüze düşen çalışmaları yapmaya hazırız. Güvenlik için binalarda kırılğan olmayan esnek yapısı, dayanımı ve hafifliği ile depreme karşı son derece güvenli bir model olan çelik yapı modelinin yaygınlaştırılması gerekmekte. Betonarme yapılara kıyasla çelik konstrüksiyon yapıların özellikle deprem kuşağında yer alan bölgeler için birçok avantajı bulunmaktadır. Çelik yapı sisteminin maalesef ki Türkiye'de bilinirliği oldukça düşük. Avrupa ve Amerika'da çelik sistem kullanımı yüzde 40'lardayken, bu rakam Türkiye'de yüzde 1 civarında seyrediyor" dedi.

Çelik konstrüksiyon yapıların imalat ve montajının çok daha kısa sürede tamamlandığının altını çizen Yalçın Ertan sözlerini şöyle noktaladı:

"Yapım süresinin kısa olması; binanın en kısa sürede oturulabilir/kullanılabilir hale getirilmesi açısından önem arz etmektedir. Hızlı yapılan ve aynı zamanda sürdürülebilir özellikte olan çelik konstrüksiyon yapılar ekonomik olarak da diğer yapılara nazaran daha avantajlıdır. Çelik konstrüksiyon yapılar betonarme yapılara göre oldukça hafiftir. Bina hafifliği ve çelik yapıların betonarmeye kıyasla daha fazla esneme özelliğinin olması zemine gelen yükün azalması sebebiyle depremin etkisinin azalmasını sağlar. Deprem kuşağındaki ülkemizde yeni yapılacak bütün binalarda, kentsel dönüşüm projelerinde ve geçici konut yapımlarında deprem şartları da göz önüne alınarak çelik konstrüksiyona yönelmekte fayda görülmektedir. Korozyon ve çürüme riski bulunmayan yapı özelliğiyle yaygın kullanımdaki betonarme modeline göre uzun kullanım ömrüyle önemli avantaj sağlıyor. Çelik yapı sistemini daha fazla paydaşa anlatmak için önümüzdeki dönemde çalışmalar yürütmeyi planlıyoruz."

Prof. Dr. Sözbilir: Adıyaman ve Hatay'da binaların yıkılmasının en önemli sebebi 'Zemin Sıvılaşması'

Kahramanmaraş merkezli 7.7 ve 7.6'lık depremlerin ardından incelemelerde bulunmak üzere deprem bölgesine giden Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi (DAUM) Müdürü ve Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Sözbilir, beraberindeki heyetle birlikte bölgeyi karış karış dolaşarak gerekli envanteri topluyor. Sözbilir, "Depremin ardından binalar düşeyden saptı ve zeminin içine gömüldü. Sıvılaşma tehlikesi, jeoloji ve jeofizik yöntemlerle belirlenebilir. Buna göre de sıvılaşma tehlikesini ortadan kaldırmak için gerekli önlemler alınabilir" dedi."

Sıvılaşmanın siltli kum zeminlerde gelişen bir olay olduğunu belirten Sözbilir, "Böyle bir zeminde, 10 metreye kadar olan sığ derinliklerde yeraltı suyu var ise deprem sırasında taneler arasındaki gözenek suyu basıncı değiştiğinde, su içinde bulunduğu siltli kum ile birlikte yeryüzüne çıkıyor. Böylece binanın altındaki zeminde hacimsel azalma gerçekleştiğinden, zeminin taşıma gücü azalıyor ve bina zemin içine gömülmeye başlıyor, yan yatıyor, devrilebiliyor veya yıkılabiliyor. Bina kendisi de iyi projelendirilmemişse, kötü işçilik ve kalitesiz malzeme ile inşa edilmiş ise can ve mal kaybı kaçınılmaz oluyor. İşte Hatay'ın Antakya ve Adıyaman'ın Gölbaşı ilçelerindeki yıkımların en önemli nedenlerinden biri de bu. Bu nedenle yerleşim

alanlarımızı yeniden inşa ederken sivilaşma tehlikesini ortadan kaldırmak zorundayız” şeklinde konuştu.

Sözbilir, inceleme için çektiği videolarda zemin sivilaşması nedeniyle kullanılmaz hale gelen binaları görüntüledi. Binaların, zemine gömüldüğü görülen görüntülerde bazı araçların da zemin sivilaşması nedeniyle binaların altına sıkıştığı görüldü.

Depremi etkisini yüzde 80 azaltan izolatörler can ve mal kaybını önlüyor: İnşa maliyetini sadece yüzde 10 artırıyor

Depreme dayanıklı yapı tasarımı yaklaşımlarından birisi olan sismik izolasyon yönteminin deprem anında nasıl çalıştığını, izolasyon sisteminin maliyetinin ve eski binalara nasıl izolasyon yapıldığı hakkında açıklamalarda bulunan Prof. Dr. Gökhan Özdemir, **"Deprem tehlikesinin yüksek olduğu bölgelerde sismik izolasyon yönteminin kullanılması için sıfırdan bir yapı inşa edilmesine gerek yok"** dedi.

ESTÜ Sismik İzolatör Test Merkezi sorumlusu Prof. Dr. Gökhan Özdemir, her bir depremin frekans aralığı olduğunu söyleyerek, inşa edilen yapıların bu frekans aralıkları göz önünde bulundurularak tasarlanması halinde depremin yıkıcı etkilerini minimum seviyeye ineceğini belirtti. İzolatörlerin binaların titreşim periyotlarını uzatarak deprem hareketinde hasara yol açan enerjiyi boşalttığını ifade eden Özdemir, **"Titreşim aralığına taşıyarak binalarımızda herhangi bir hasar olmasının önüne geçmeye yarıyor bu yöntem"** dedi.

Sismik izolasyonun binaları nasıl depremden koruduğuna da değinen Özdemir, **"Temel seviyesinde üst yapı ile temel arasına yerleştirilen bir takım yapısal malzemeler kullanılarak gerçekleştiriyor. Bu yapısal malzemelerin iki tane temel prensipte özelliği var. Birincisi üst yapıya göre rijitliği yani esnekliği daha düşük olacak. Bu sayede deprem sırasında üst yapı herhangi bir hareket yapmadan tamamen daha esnek olan üst yapıya göre bu malzemelerin hareket etmek prensibine dayanır bu yöntem. Bu sayede biz üst yapıdaki mesken sahipleri olarak titreşimleri çok düşük seviyede hissederiz. Hasardan zaten bahsetmek gibi bir durum yok. Tamamen hem binayı koruyor hem de içindekileri koruyor"** ifadelerini kullandı.

Deprem tehlikesinin yüksek olduğu bölgelerde sismik izolasyon yönteminin kullanılması için sıfırdan bir yapı inşa edilmesine gerek olmadığını altını çizen Özdemir, **"Mevcut yapılara da tabii ki birtakım kriterler var. Örneğin bunlardan bir tanesi beton dayanımının belirli bir seviyenin üstünde olması geliyor. Mevcut yapılarda da sismik izolasyon yöntemi bir güçlendirme yöntemi olarak da kullanılabilir. Hatta şöyle de bir durum var İstanbul'dakiler bilir, Marmara Başbüyük Eğitim ve Araştırma Hastanesi aslında dünyanın en büyük sismik izolasyonlu yapı güçlendirmesine ev sahipliği yapıyor. Bu yapı tüm kolonları tek tek kesilerek gerekli güçlendirme işlemleri yapıldıktan sonra aralarına**

sismik izolatörler yerleştirmek suretiyle bina şu an sismik izolasyonlu bir yapı olarak hizmet sunmakta. Bu dünyanın en büyük sismik izolasyon yöntemiyle güçlendirilen yapısı aynı zamanda. Bunun dışında hem tarihi yapılarda hem de mevcut konut binalarında sismik izolasyon yöntemi bir güçlendirme yöntemi olarak tercih edilebiliyor. Yine bunların en güzel örneği İstanbul'da Moda'da Grup Apartmanı bu çok biliniyor. İsmi de çok zikredildi, bu bina mevcut yapı sismik izolasyon yöntemiyle güçlendirildikten sonra kullanımına devam ediyor. Bu dediğim gibi konutlarda da tercih edilmesi mümkün olan bir yöntem” diye konuştu.

Sismik izolatör maliyetlerinin çok katlı binalar için neredeyse yüzde 5 ve 10 arasında değişen sayılarla yapılabildiğini ifade eden Prof. Dr. Gökhan Özdemir, **"Özellikle sosyal medyada bu işin çok pahalıya mal olacağı ile ilgili ifadeler yer alıyor. Aslında bu durum hiç de böyle değil. Kaba inşaatın bir oranı olarak vermek gerekirse standart bir konut yapısında diyelim ki 5 katlı bir bina olsun. Bu 5 katta binanın kaba inşaatının yüzde 10 artış olacak şekilde bu ürünleri kullanabiliriz.**

Deprem de Asmolen tavanlara dikkat

Betonarme asmolen döşemelerde hafif dolgu malzemesi olarak kullanılır ancak asmolen kullanımı yıllardır tartışma konusu. Kahramanmaraş depreminin ardından asmolen tartışması yeniden alevlendi.

Bina yapımında tavanın düz görünmesini sağlayan asmolen aynı zamanda ses yalıtımı da sağlıyor. 1968 Deprem Yönetmeliğinde 1. ve 2. derece deprem bölgelerinde kullanımı yasak olan asmolen döşeme, 1975 yönetmeliğinde serbest bırakıldı.

1999 Depremi'nde asmolen döşemelerin dolguları yuvalarından çıkıp daire içindeki insanların üzerlerine düşmesi nedeniyle pek çok insan hayatını kaybetti. Adapazarı Depremi'nden sonra deprem riski yüksek bölgelerde asmolen döşemeli bina yapımı yasaklandı ancak son deprem yönetmeliğinde asmolen kullanımına belirli şartlarda izin veriliyor.

Gelecek sayımızda yeni araştırma ve haberlerimizle sizlere umut dağıtmaya devam etmeyi istiyoruz.

18 şubat 2022

VİCDAN SIZISI

YAZAN: Yayla BOZTAş

yaylaboztas@yahoo.com

Akşam yemeği sonunda kadın bol köpüklü kahvelerle mutfaktan salona geldi.

“Ooh mis gibi koktu sağ ol karıcığım,” dedi kocası. Emre öğretmenin verdiği ödevi bitirmek için, odasına giderken Gamze takıldı kardeşine “Bakıyorum pek hamaratsın bu akşam. Biraz sonra sevdiğin dizi başlayacak,” dedi. Anneleri,

“Aman izlemeyin böyle felaket kurgularını, böyle filmleri neden yaparlar ki? İnsanın morali bozuluyor. Yok, tsunami, çığ, deprem, dünyanın sonu, zombiler daha bir dolu saçmalık. Paniğe kapılıyor, kendi rahatından utanıyor insan,” dedi endişeli bir sesle.

İlkokul üçe giden Sanem, annesinin dizlerini aralayıp kucağına yerleşirken,

“Anneciğim yarın öğretmenimizin doğum gününü kutlayacağız. Herkes bir şeyler getirecek. Sen de o portakallı kekinden yapar mısın?” dedi.

“Tabii kızım, zaten çamaşır makinesini boşaltacağım, O sırada yaparım kekini.” Annesinin boynuna sarıldı Sanem,

“Çok teşekkür ederim anneciğim, bir tanesin sen”

Bir müddet sonra mutfaktan salona yayıldı portakallı kekin kokusu. Makinenin sıkma sesi duyulurken elinde çerez, meyve bulunan tepsiyle anne salona girdi. Bir tabağa koyduğu meyveleri Gamze’ye uzatarak,

“Canım bunu da kardeşine götürür müsün?” dedi.

Kocasının “kek ne güzel koktu,” cümlesini,

“Bunu bozamayız. Söz, yarın da bizim için pişiririm canım,” diye yanıtladı kadın.

Çerez ve meyvelerini yerken TV’de sevdikleri bir diziyi izlediler. Gamze,

“Yarın Ercan Bey’in mimarlık bürosunda stajımın ilk günü, çok heyecanlıyım,” dedi.

“Senin çok iyi bir mimar olacağına inanıyoruz. Ülkemizin sizin gibi bilgili gençlere ihtiyacı var, hepimize ne mutlu,” diyerek gururla baktılar kızlarına. Gamze onları öperek

“hazırlanmam lazım, size iyi geceler, sabah görüşürüz,” diyerek odasına yöneldi.

Biten meyvelerin çöpünü alıp mutfağa yönelen anne Sanem’e dönerek,

“Kekin hazır, onu güzelce sararız, yanına da yandaki kitabevinden bir kitap alırsın,” dedi. Sanem “Yaşasın!” diyerek el çırparak annesini kucakladı.

Anne meyve kabuklarını çöpe döktü. Çöpün ağzını bağladı. Koku yapmasın diye bir poşete daha koyarak, kapının önündeki paspasın üzerine bıraktı. Makinede beklerlerse kırışacağını düşünerek çamaşırları asmaya karar verdi. Balkonda çamaşırları asarken kentin ışıklar içindeki görünüşü hoşuna gitti. Uzaktaki dağların doruklarında karları görünce, “bu gidişle yarın mutlaka kar yağar, hava çok soğumuş,” diyerek içeri kaçtı.

Yaşamdan ayrıntılar, binlerce evden değişik yaşam kurguları...Çoğaltılacak binlerce binlerce yaşam...

Kırışmasından endişe edilen çamaşırların bir daha hiç kullanılamayacağı, güzel kokan yeni bir kekin pişirilemeyeceği, öğretmenin doğum gününün kutlanamadığı, Gamze'nin staja başlayamadığı bir gün oldu. Çevreyi kokutmasından sakınılan çöplerle aynı yıkıntıların altında yattılar. Bir sonraki gün yapmayı düşündüklerinin hiçbirini yapamadılar. Sabah, akıldan geçen tek bir şeyin gerçekleştiği bir gün başladı. Kar yağıyordu...

Yaşanmışlıkların yerinde kocaman bir boşluk, hiç olmamış gibi. Gülüşler, sevgiyle kucaklaşmalar yalnızca albümlerde... Enkaz altında kalan insanlar gibi onlar da yok olmuşlar.

Unutmayı sevmiyorum. Unutulmayacak, ders alınacak olayların hiç olmamış gibi yılda bir kez anımsanmasından nefret ediyorum. Hiçbir şey yapmadan yılda bir anmak...

Yok olan, yok olacak yaşamların sorumlusu bu unutkanlık değil mi? Toplumca çok çabuk unutuyoruz...Her şeyi, herkesi...

Yanlış, ihmalkârlık, fırsatçılık, açgözlülük sürdükçe hiçbir şey değişmeyecektir.

Sevgili ülkeme büyük geçmiş olsun. Yaşanan depremde yitirdiğimiz canlar için rahmet, yakınlarını yitirenlere de çok uzun süreceğini sandığım acıları için sabır diliyorum.

Görevlerini doğru yapmayan, bütün zamanların kurnazlarına, ihmalkârlıklarıyla bu kayıpları yaşatanlara da vicdan sızısı...

DENGED KALMAK

ÇOCUKLARIN SIRASI

Yazan: Psikolojik Danışman Şeyma BÜYÜKURVAY ŞATAY

seymaurvay@gmail.com

Deprem bölgesine gönderilmek üzere dünya kadar eşya toplandı. Her birine temel ihtiyaç olacak giysi, yiyecek, hijyen ya da ısınma eşyaları götürülmeye çalışıldı. Çocuklar da dahil oldu. Pek çoğu daha fiziksel ihtiyaçlar tamamlanmamışken, daha ilk günlerde oyuncaklar koydu kolilerine, hatta içlerine notlar bile yazıp bıraktı. Ve içlerinde oyuncakların gideceği depremzede çocukların, depremzede arkadaşlarının hayalleri... Neydi acaba temel ihtiyaçların bu kadar konuşulduğu günlerde oyuncaklara sırayı getiren motivasyon? Vinnicott'a göre oyun çocuğun hayatın içinde kendini gördüğü ve hayata bağlandığı bir alandır. O yüzden çocuklar için fiziksel ihtiyaçların yanı sıra bu kadar önde gelir oyuncaklar.

Afetler yaşanırken eğer söz konusu bir çocuk oyun oynuyorsa psikolojik iyilik hali yerinde sayılır, belki ilgilenilmez... Çocuk oyun oynuyorsa, yaşadıklarıyla baş etmeye çalışıyordur. Bu, dertsiz tasasız olduğu anlamına gelmez. O halde travmatik olaylarda depremzede veya depremzede olmayan çocuklar için oyun öncelikli bir ihtiyaçtır. O yüzden ben de çocuklarla çalışan bir psikolojik danışman olarak “çocukların ve oyunun hakikaten sırası mı” sorusuna, çocukların unutup bir şey anlamadığı yanılgısına dair yazmak istedim.

Psikolojik travma bireyin varlığını, güvenliğini tehdit eden yaşantıların etkisidir. Yalnızca olayı yaşayanlar değil, bir şekilde şahitlik edenler de ikincil travma yaşarlar. Yani depremi yaşamamak ama haberlerden, çevredeki insanlardan duyulanlarla, görülenlerle deneyimlenen haldir. Travmatik yaşantılardan sonra şok, inkâr, agresiflik; yoğun çaresizlik, umutsuzluk, suçluluk ve yalnızlık hisleri görülebilir. Bunlar, bunlara bağlı tepkiler normaldir. Travma sonrası iyileşme ise bunların tamamen ortadan kalkmasını değil, bunlarla baş etmeyi kapsar. Çocuklar için de aynı bilgiler geçerlidir.

Toparlanma sürecini hızlandıran, güçlü bir toparlanmaya alan açan ise duygularını ifade edeceği güvenli alana sahip olmak, rutin ve kontrole erişimdir. Çocuklar için her biri oyunla mümkündür. Bunları sağlamak için çocuklara yaklaşım ise şu şekilde özetlenebilir:

*Çocuklar korkularını, üzüntülerini içtenlikle dile getirebilmeliler. Bunun için; kendileri gibi korkan, öfkelenen yetişkinlerin rol modelliğine ihtiyaç duyabilirler. Duygularınızı çocuklarla paylaşmaktan kaçınmayın. Birlikte ağlamanın ve sonra toparlanmanın iyileştiriciliğine dâhil olun.

*Çocuklar olanlarla ilgili yeterince bilgiye sahip olmayabilirler, bildikleri yanlış bilgiler olabilir. Bu yanlış bilgiler, onların travmayı daha derin ve sarsıcı hissetmesine neden olabilir. Bu nedenle neler bildikleri, neleri bilmeye ihtiyaç duydukları anlaşılmalı; bilgi kaynakları sunulmalıdır.

*Çocuklar agresif davranışlar sergileyebilir. Önceden kazandıkları olumlu bir alışkanlıkta gerileyebilirler, parmak emme gibi... Bu tepkilerin normal olduğunu bilerek zamana, toparlanmaya ihtiyaç olduğunu çocukla da konuşun.

*Çocuk terk edilme kaygısı yaşayabilir. Bu durumda sevgi ve güveninizi göstermeyi, eskiden olduğundan daha fazla sarılmayı ihmal etmeyin.

*Onunla oyunlar oynayın. Oyunlarında afet anını veya sonradan olanları tekrarlarsa paniklemeden eşlik edin. Bunun bir iç dökme gibi olduğunu aklınızda tutun. Resim, müzik dans gibi faaliyetlerle hem duygusal ifade alanı oluşturmaya hem de rutinine dönmesine alan açın.

*Arkadaşlarıyla, başka yakınlarıyla iletişimde olmasını sağlayın. Bu da yine duygularını ifade etmesine, rutinde olmasına yardım edecektir.

*Uyku, beslenme, hareket gibi fiziksel ihtiyaçları ihmal etmeyin.

*Depremzede çocuğun evi değişmişse yeni eve özgü rutinlerin geliştirilmesi gerekir. Yeni evde kendine ait bir alan sağlanabilir. Bir odası olmayabilir ancak kendisine ait bir köşesi, oyuncak ve kitaplarını koyduğu bir alanı olması önemlidir. Burayı kendi isteğine göre düzenlemesini sağlayın. Eğer isteksizse eski zamanlardan bildiğiniz ilgi alanına göre düzenlemeye çalışın ama zorlamadan onun yardımının gerektiğini dile getirin.

*Eğer depremzede çocuk engelliye ortamı engel durumuna göre düzenleyin. Örneğin görme engelli çocuk etraftaki büyük eşyaların yeri değiştiğinde bilmeli. Tekerlekli sandalye veya yürüteçle hareket eden çocuk için geçişini engellemeyecek bir düzenleme yapın.

*Eğer dilini bilmediğiniz işaret dili veya yabancı dil konuşan bir çocuksa kısa vadede ortak iletişim kanallarını bulmaya çalışın. Bunun için sivil toplum örgütleri ve profesyonellerden yardım alın.

*Bütün bunlar olurken kendi iyilik halinizi, rutin ihtiyacınızı göz ardı etmeyin.

Bunlar, aksi yazmadığı sürece depremzede ve depremzede olmayan çocuklar için geçerlidir. Bu dönemde özellikle kayıpları olan çocuklar için de şunlar önemlidir:

*Yukarıdakilerin hepsi hala geçerlidir.

*Çocuğa kaybı; ona en yakın kişi tarafından söylenmelidir.

*Kaybı olan çocuklar kaybedilen kişinin yakınlığına göre, diğer depremedelerden farklı olarak artık farklı kişilerle yaşamaya başlıyor olabilir. Bu durumda yeniden bir güvenli yakınlığın, yeniden güvenli ortamın inşa edilmesi gerekir. Bunun en içten aracı ise oyunlar ve duygusal paylaşımlardır.

*Çocuk kayıpla ilgili kendini suçluyor olabilir. Bununla ilgili doğru bilgileri sağlayın. Olanların; yaramazlık yapmasıyla veya annesine bağırmasıyla ilgili olmadığını anlatın...

*Çocuk, özellikle 5 yaş ve daha küçükse ölümün anlamını bilmiyor olabilir. Ona ölümü anlatırken 'uykuyu' kullanmayın. Bu sağlıklı uyumasını engeller ve uyuyan diğer yakınları için korkmasına neden olur. Gidenin geri gelmeyeceğini, artık üşüyüp acımadığını ve canının da acımadığını anlatın.

*Yakınındakilerin onu terk edeceği kaygısını yaşayabilir. Bunu önlemek için sevginin ifadesi, temas ve rutinin devamı önemlidir.

İnsanlık, yaşamın en zor olduğu zamanlarda dahi toparlanmıştır. Kendi deneyimimiz açısından da böyledir. Bizler acılarımızı unutmayız veya onları silmeyiz ancak onlarla var olmayı başarabiliriz. Bunu kendi dayanıklılığımızla, etrafımızdan alabildiğimiz destekle, rutine kavuşmamızla ve bazen de bir uzmandan destek alarak başarırız. Nasıl ki bir ağaç tüm yaprakları dökülüp dalları kırılınca büyümekten; yeni dallar, yapraklar ve çiçekler vermekten vazgeçmezse... Nasıl eski çiçeklerini geri getirmeden büyür ve yeşillenirse öyle...

DEPREM GERÇEĞİ

YAZAN: Aysu KARAOĞLU

aysukaraoglu@gmail.com

Duygularımı nasıl anlatmam gerektiğini bilmiyorum, sanki boğazımda kelimeler düğüm, düğüm oluyor. Depremi yaşamadım ama o enkaz altında onca insanla birlikte bende kaldım. Kurtarılmayı bekliyorum. Üzerimde beton yığınlarının ağırlığını hissediyorum; sesim çıkmıyor. Kurtarın beni diyemiyorum o soğuk beton yığınının altında, hiçbir şey düşünemiyorum. Acaba beni bulan, çıkartamadığım sessiz çığlığımı duyan olacak mıydı? İnsan böyle bir durumda ne hisseder ne düşünür, hiç düşündünüz mü? Haberi duyduğum anda onlar orda, ben burada göçük altında kaldım. Şimdi betonların altında kurtarılmayı beklerken gözümü kapatıp ölümle yaşam arasındaki o ince çizgideyim. Kalbim ağlıyor. İnsanın kalbi ağlar mı? Benim kalbim için için ağlıyordu. Size Hatay'da göçük altında kalan ve 8 saat kurtarılmayı bekleyen, depremi ve çaresizliği yaşayan birinden bahsedeceğim. Bu kişinin söylediklerini aynen yazıyorum.

- “Yeni bir televizyon almıştım. O gün kurdular. Borcunu ödemeye henüz başlamamıştım. O günün akşamı erken yattım, hafif bir sallantıyla uyandım. İlk aklıma televizyon geldi, yataktan kalktım, düşmesin diye tuttum. Basit bir sarsıntı sanmıştım. Televizyon yatağımın yanındaki dolabın üstündeydi, ben televizyonu tutarken tavan birden üstüme çöktü. Deprem olmuştu. Kolum o anda betonun altına sıkışmıştı, kolumu çıkaramıyordum. O yeni aldığım televizyon ve yatak bana yaşam üçgeni sağlamıştı. Sakin ve soğukkanlı olmaya çalışıyordum. Deprem olmuştu, o ses ve sallantı kâbus gibiydi. Göçük altında kalmıştım. Telefonum televizyonun yanındaydı ve el yordamıyla telefonumu buldum. Telefonun fenerini açtım. Üstüme bina çökmüştü. Televizyon ve yatak arasında kalmıştım. Korkuyordum, öleceğimi düşünüyordum. 8 saat öylece göçük altında kurtarılmayı bekledim. Babam ve abim beni çıplak elleriyle molozları kaldıra kaldıra, elleriyle kazıya kazıya kurtardılar. Göçük yığınının altından kurtulduğumda “iyiyim ben” dedim. O anı ve o sesi ömrüm boyunca unutmayacağım. Kendimi düşünmüyordum, göçük altında kalan insanların yardım çığlıkları vardı. İmdat, imdaaaaaat diye. Bir an o psikolojiyle kaçmak istedim ama yapamadım, kolumu oynatamıyordum, hiçbir yardım yoktu ve sağ kalan herkes enkazların altından insanları çaresiz bir şekilde elleriyle kazıya kazıya çıkarmaya çalışıyorlardı. Kürek yok, kazma yok, hiçbir şey yok, sadece çıplak ellerimiz vardı. Kurtulduğuma sevinsem mi üzülsem mi

bilemiyordum. Birçok yakınımı kaybettim. 12 yaşındaki yeğenimin ayağı kesilmek zorunda kaldı. Annesi babası öldü. Bu felaket benim ruhumda derin bir çukur açtı.”

- Depremın üzerinden günler geçti. Şimdi yaşıyor muyum, ölü müyüm, yerde miyim, gökte miyim inanın bilmiyorum. Bir an ağlıyorum. Bir an ruhsuzum. Bu felaketi hiç unutmıyacağım ama hayat devam ediyor tekrar kalkıp o hem yetim hem öksüz kalan yeğenim için ayakta kalmak zorundayım. Bir gece her şeyim vardı, bir gece de hiçbir şeyim kalmadı. Yerle bir oldu. Sadece üstümde pijamamla ayağım çıplak kalakaldım.

Hayatın bize ne getirip bizden ne götüreceğini bilmiyoruz. Bir gün her şeyimiz var, oysa bir gün hiçbir şeyimiz kalmayabilir. Deprem ülkesiyiz ona göre önlemlerimizi almamız, deprem ve doğal afetler esnasında neler yapmamız gerektiğini öğrenmemiz gerekir.

DEHŞETİN ARDINDAN

YAZAN: Emine KAMÇI

eminekamci@hotmail.com

İki gün boyunca korku, kaygı ve tedirginlikle boğuştuğundan sonra artık elle tutulur bir şeyler yapmaya karar verdim. Bu böyle devam edemezdi. Tüm yaşananlara karşın ayağa kalkmalı, bir işin ucundan tutmalıydım artık.

Birçok İzmirliye göre daha şanslıydım ama böyle şanslı olmak da beni hiç rahatlatmıyor, çaresiz bırakıyordu üstelik. Çaresizliğimse benim kadar şanslı olmayanlardan yanaydı. Dilim varmadığı halde kullanmam gereken o sözcükten bahsetmeliydim zorunlu olarak. Dehşet! Ancak bununla açıklanabilirdi. İki gün önce sarsılmaya başladığımda yanımda hiç kimse yoktu. Önce, basit, kısa bir salınma zannederek baştan hiç umursamamış, sakince bitmesini beklemiştim Ne var ki hiç de beklendiği gibi olmamıştı. Sarsıldıkça sarsıldı; bitecek gibi değildi. Sonunda durdu ve hemen telefona sarıldım. Çocuklarımı aramaktı niyetim ilk olarak.

Allahtan onlara ulaşmak hiç de zor olmadı. Ben farkında değildim ama onlarla konuşurken de sarsılıyormuşuz. Bunu sonradan öğrendim. Zor saatlerdi. Dahası, iki gün böylesi sıkıntı ve sancılarla geçti. Başımızdaki salgın hastalık yüzünden aylardır uyku sorunları yaşıyorduk zaten. Bu dehşetli günler de eklenince uykusuzluklarımız da katmerlenmişti. Zaman zaman uykuya da dalsak bu kez kâbuslar bırakmıyordu yakamızı.

İlk gece yine uyumakta zorlanmış, sabaha karşı biraz dalmıştım. Düşümde birisi elime bir çanta veriyordu. İçindeyse kocaman yuvarlak ekmek kek benzeri bir şey vardı İşin ilginç yanı, ekmeğin içinden ses geliyordu. Yanımda ayakta duran büyük oğlum “anne, bu kardeşimin sesi!”

diyor. Bense hemen onun adını seslenmeye başlıyorum. Bir süre sonra ekmeğin içindeki ses kesiliyor. Bu kez de kötü bir şey hissetmiş gibi boğazım yırtılırcasına küçük oğlumun adını haykırıyorum. Hiç ses gelmiyor. Bağıra bağıra uyanıyorum. Bir kez de bu yaşadıklarımın sarsılıyorum.

Böylece dehşetli iki günü ardımda bırakıp evimin balkonuna çıkıyorum. Serdiğim çamaşırların kurumuş olanlarını toplamaya koyulurken bir yandan da sokağı dinliyorum. Ara sıra küçük taşıtlar, motosikletler geçip gidiyor. Birden sokağın ucundan gelen gevrekçinin sesini işitince, bazı şeylerin farkına varmaya başlıyorum. Herkes gibi o da işini yapmaya devam ediyor. Peki, öyleyse, bana ne oluyordu? İki gün boyunca yeterince korktum, zırl zırl ağladım da üstelik. Artık her şeyi bir yana bırakıp yaşamın bir yerinden tutunmalıydım ben de. Üzülmek, korkmak, ağlamak, tedirginlik göstermek insani duygulardı kuşkusuz; bunlar yadsınamazdı ya yaşam da beklemezdi kimseyi.

Öyleyse hareket zamanıydı. Kızarak ya da konuşarak iterek kakarak birilerine dokunma zamanıydı şimdi. Elden her ne geliyorsa yapılmalıydı artık.

Ben de en azından bilgisayarımın başına oturabilmeyi becerebilmişim. Sanırım gerisini de getirebilirdim. Ben, bununla başlamışım. Başkaları da başka şeylerle başlayabilirdi. Eli kolu bağlayıp oturmamak olmazdı. Önemli olan bir şey yapmak değil miydi? Bizler de öyle yapacaktık.

Zaten aylardır yaşamış olduğumuz salgın, bizi yeterince geriletmiş, durdurmuştu. Onun yarattığı boşluklar, travmalar, kayıplar öyle çoktu ki durmak olmazdı; sorunlar katmerlenmişken çaresizler çare beklerken hem de hiç olmazdı artık.

Kış mevsimini yaşadığımızdan yapmak istediklerimiz sınırlıydı ama durmak olmazdı; sürmeliydi bu uğraş bahara dek, yaza dek.

Zorlu bir kışın ardından eski zaman gelin örneği, nazlanarak süzülerek o gelmişti sonunda.

İlk sıcaklığı görür görmez fidanlar yeşermiş, ağaçlar donanmıştı çiçekle. Bir kelebek bir kuş olmuştu yürekler. Dahası can gelmişti bedenlerimize.

Ya sonra; rüzgârlar esmiş, yağmurlar yağmıştı ardından. Yeşil fidanlar küsmüş, süslü ağaçlar, gelinliğinden sıyrılmıştı. Gerideyse soğuk bir çıplaklık kalmıştı. Hep birlikte aldanmıştık.

Böylesine boynu bükük, çırılçıplak beklerken sıcacık bir örtüyle ısındı bedenimiz. Acınası halimizi kuşatan bir eldi bu. Güneşin, dahası ilkbaharın eliydi. Nazlansa da ayak sürüse de gelmişti sonunda. Bizleri böylesine ısıtan bu denli kuşatan o eller, hastalıklı yaşantımızı da şifalandırabilir miydi acaba?

Tam da yaralarımız sarıldı şifalandık derken İzmir depreminden iki yıl sonra yeni bir felaket kara bir örtü gibi yurdumuzun üzerine ansızın sımsıkı kapanmıştı. İki şiddetli sarsıntıyla birçok ilimiz yıkılmış, binlerce insan göçük altında kalmıştı. Bizim şanslılığımız onlarınkine göre

tartışılmaz bir durumdu. Onlara dair kaygılarımız, korkularımız, dahası utancımız vardı. Soluk alışımızdan, sıcak yerde barınışımızdan, yiyip içmemizden utanıyor, suçluluk duyuyorduk.

Bu arada, kendimiz için de korkuyor, kaygılanıyorduk çünkü aynı felaketin bizim için de geçerli olduğunu biliyor ve bu tehlikeli durumu istemese de bekliyor olmanın psikolojisi içindeydik.

Örneğin, her duşa girişimizde, adım adım giysilerimizden kurtulurken gelecek sarsıntının tedirginliğini yaşamadığımızı hangimiz söyleyebilirdi?

İşte yine kötü bir başlangıçtaydık.

Tüm gidenlerin ardından, yeni fiziksel ve psikolojik travmalar, sarılmayı bekleyen yaralar; yeniden inşa edilmesi gereken barınaklar; doğaldır ki bunların hepsi yapılacak yardımlarla dayanışmayla olasıydı.

Tüm yardımların yerini bulması umuduyla, dertlerimizin, sorunlarımızın azaldığı güzel günlerde buluşmak dileğiyle.

TARİHİN KADIN YÜZLERİ

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ GÜLTEN AKIN

YAZAN: Aynur YURTSEVEN

‘Umudumu hiçbir zaman yitirmedim

Acılarımı yedirmedim

Acı varsa onu duymak başka

Acıya yenik düşmek başka

Acıya yenik değiliz

Ne ben ne de şiirim.’

Büyük şair Gültен Akın, 23 Ocak 1923 tarihinde, Yozgat’ta doğdu. İlköğrenimini Yozgat’ın Sorgun ilçesinde tamamladı. 1940’lı yıllarda memleketi Yozgat’tan Ankara’ya göç etti. Orta öğrenimini Ankara Atatürk Anadolu Lisesinde tamamladı. 1955 yılında, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. 1956 yılında, Yaşar Cankoçak ile evlendi. Bu evlilikten beş çocuk sahibi oldu.

Kaymakam olan eşinin görevi nedeniyle 1958-1972 yılları arasında Anadolu’nun çeşitli ilçelerinde yaşadı. Gevaş, Aluçra, Gerze, Saray ilçelerinde ve Kahramanmaraş’ta avukatlık ve öğretmenlik yaptı. 1972 yılında, Ankara’ya yerleşerek Türk Dil Kurumu derleme ve tarama kolunda çalıştı. Kültür Bakanlığı Yayın Danışma Kurulu üyeliği yaptı. Demokratik kitle örgütlerinin yeniden

kuruluşu çalışmalarına katıldı. İnsan Hakları Derneği, Halk Evleri, Dil Derneği gibi örgütlerde kurucu ve yöneticilik görevlerini aldı. 1979 yılında emekli oldu ve yaşamını Balıkesir'in Burhaniye İlçesinde sürdürdü. 4 Kasım 2015'de hayatını kaybetti.

İlk şiirlerinin konusu; doğa, aşk, ayrılık, özlemken, ilerleyen dönemlerde daha toplumsal sorunların ağır bastığı görüldü. Erkek dilli şiir geleneğine devrimci bir tutumla “dur” dedi. Kendinden sonra gelenlere büyük alanlar açtı. Bazı şiirlerinde, kadını ev içlerine, karanlığa çekilmiş, sorumlu kadının kurulu sofralar, ütülü gömleklerden kaçış hayali hâkimdi. Kuşağının en yetenekli, en üretken ve düşünsel açıdan en tutarlı şairleri arasındadır.

1980 yılında oğlu Murat Cankoçak tutuklanır. Önce müebbet hapse mahkum edilir sonra cezası yargıtayca bozulur. Oğlunun ceza evinde yaşadıklarına ‘İlahiler’ adlı şiir kitabında yer verir. ‘42 Gün’ adlı şiir kitabında, Mamak Ceza Evinde süren açlık grevini anlatır. 17 yaşında, yaşı büyütülüp asılan Erdal Eren için, kendine benzettiği Metin Göktepe’nin annesi için duyduğu acıyı dile getirip yazmıştır.

26 adet eseri dünya dillerine çevrilmiştir. Eserleri: ‘Kestim Kara Saçlarımı, Şiiri Düzde Kuşatmak, Şiir Üzerine Notlar, Kırmızı Karanfil, Ağıtlar ve Türküler, Uzak Bir Kıyıda Kuş Uçsa Gölge Kalır, Deli Kızın Türküsü, Beni Sorarsan, Türkçe Okul Sözlüğü, 42. Gün, Celaliler Destanı, Toplu Oyunlar, Sessiz Arka Bahçeler, Sevdiğim Yaz Geldi Yine.’

Şiirlerinde; doğa, insan, toplum, hak, hukuk, haksızlık gibi konuları o kadar yürekten işlemiştir ki insan her satırında kendinden bir parça buluyor. “Amacımız; hayatın ve dünyanın değişimine katkıda bulunmak. Dünyanın birçok yerinde insanlar bir bombayla, bir kimyasal silahla yok ediliyor. Varsıl ülkelerle ve yoksul ülkelerin arasındaki ülkeler içindeki varsıl olanlarla büyük yoksul çoğunluğun arasındaki açığı büyüyor. Açlıklar, işsizlikler, bunlar yetmiyor, doğanın dengesi hızla bozuluyor. İklim değişiyor, nehirlerimiz ve göllerimiz kuruyor, toprak çoraklaşıyor.” İfadelerini kullanan Gülten Akın yaşasaydı, bu deprem felaketi için nasıl şiirler yazardı acaba? Gülten Akın, nurlar içinde uyu emi?

12 Şubat 2023

ARI KOVANI

KADIN DAYANIŞMASI ACILARA İYİ GELİR

KONUK: Avukat Ceren FIRAT

SÖYLEŞİYİ YAPAN: Şule SEPİN İÇLİ

sulesepin06@gmail.com

Şule: Sevgili Umudun Kadınları dinleyenlerimiz, Arı Kovanı köşemizde, Avukat Ceren Fırat arkadaşımızla birlikte olacağız. Ceren'in sadece avukatlık yönünden başka yönleri de var, onlarla ilgili de konuşacağız. Hoş geldin Ceren, önce kısa öz geçmişinle seni tanımaya başlayalım.

Ceren: Hoş buldum. Öncelikle davet etmeniz beni çok mutlu hissettirdi, çok teşekkür ederim. Derginin bu bölümü, ilgimi çeken kadın hikâyeleriyle doluydu. Avukatlık yapıyorum. Avukatlıkla ilgili olmayan bir kurumda çalışıyorum. Ankara Barosu Kadın Hakları Merkezi'nde aktif olarak çalışıyorum, divan üyesiyim. Seninle tanışmamıza vesile olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programında KİHEP eğitmeniyim.

Şule: İstersen Ankara Barosu Gelincik Merkezi çalışmalarınla başlayalım.

Ceren: Avukatlık yapmaya başladıktan kısa bir süre sonra Ankara Barosunun kadınlara yönelik adli yardım veren bir projesi var. Gelincik Projesinde bir süre gönüllü avukatlık yaptım. Belki bilmeyen dinleyicilerimiz olabilir. Onlar için Gelincik Merkezi'nin çalışmalarını kısaca özetleyebilirim. Gelincik Merkezi; şiddet mağduru kadınlara hem 6284 Sayılı Yasa kapsamındaki tedbir kararları konusunda hem de boşanma konusunda, bunun benzeri yan davalarda ücretsiz olarak danışmanlık sağlıyor. Adli yardım kapsamında sunulan bir hizmet ancak Gelincik Merkezi'nde çalışan gönüllü avukatlar ayrıca bir eğitime tabi tutuluyorlar. Aynı bir duyarlılıkla bu meselelere çözüm getirmeye çalışıyorlar. Esas olarak bir kadın dayanışması örneğini görüyoruz. Çünkü kadın bakış açısından feminist bir avukatlık hizmeti sunuyorlar.

Şule: Oradaki deneyimlerinden biraz söz edebilir misin? Ne kadar süreyle orada çalıştın?

Ceren: Yaklaşık bir-bir buçuk yıl gönüllü olarak çalıştım. Dosyaların içeriği hakkında bilgi vermem avukatlık kanununa aykırı. Kadınların toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılıkla, şiddetle hayatın her alanında ne kadar karşı karşıya gelebildiklerini gördüm. Bu şiddet döngüsünden bir şekilde çıkabilmek için hukuki mekanizmaların ne kadar önemli olduğunu deneyimledim. Kadınların medeni haklarının, ekonomik haklarının aktif olarak kullanılmaya başlanmasıyla o toplumsal cinsiyet normlarıyla nasıl savaşılabildiğini gözlemledim.

Şule: Kadınların çoğu bu bilgileri öğrendikten sonra gerçekten mücadele edebiliyorlar mı yoksa bazıları değişip dönüşmekte zorlanabiliyorlar mı?

Ceren: Her deneyim kendine özel birtakım noktalar barındırabiliyor. Her kadının her şeyi bildikten sonra savaşması ya da savaşmaması da kendi çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bir durum. Bununla birlikte haklarını, hangi mekanizmalara başvuracağını bilmek, kadınları güçlendiren bir mesele. Baroya başvurup böyle bir hizmet sağlanabileceğini bilmeleri ya da bir nafakanın ne şekilde verileceğini bilmeleri, çocuklarının velayeti konusunda destek almaları, elbette kendi hayatlarındaki kararlarında kendilerini daha güçlü hissettirebiliyor, bunu gözlemledim. Bunun dışında bunları tercih etmeyen kadınlar da olabilir.

Şule: Bu, ülkemizin bir gerçeği. Bazıları daha kolay dönüşürken, bazıları daha da çok zorlanabiliyor. Böyle bir hizmet iyi ki var.

Ceren: Bir kadının çok kolay bir biçimde hayatını dönüştürmeye karar vermesi, hayatını dönüştüreceği anlamına gelmiyor. Çünkü hem toplumsal baskılayıcı unsurlar var hem mahalle, çekirdek aile, ekonomik zorluklar, eğitim, ayrımcılık var ki hepsiyle birlikte ne kadar çok dönmek istese de dönüşemeyenler var. Çabasının ne kadar kıymetli olduğunu hepimiz gözlemleyemesek de o dört duvar arasında kendini dönüştürmüş bir sürü kadın olduğunu düşünüyorum.

Şule: KİHEP ile tanışman nasıl oldu?

Ceren: ‘Sen de Anlat’ adında kamusal alanda tacize karşı bir platform oluşturulmuştu. O platformun eğitimine katılmıştım. O eğitime Aysun Tongör Katmer arkadaşımız katılmıştı.

O da bir KİHEP eğitmeni, onunla tanışmıştım. Kadın bakış açısını o kadar içselleştirmesi, kullandığı dilin herhangi bir çaba göstermeden çok dikkatli olması, Aysun’u başka yerlerde yeniden dinleme isteği uyandırdı bende. KİHEP eğiticisi olduğunu öğrenince, üniversite öğrencilerinden oluşan bir grup kurduk. O zaman ben, Kadın Çalışmaları Bölümünde yüksek lisans öğrencisiydim ve eğitime başladık. Bu meseleleri, zaten avukat olduğum için ekonomik hakları, medeni hakları bilmemin dışında o kadın hakları perspektifiyle tüm haklarımızı gözden geçirmeyi, feminist düşünme, kapsayıcı bakma, deneyimler üzerinden ilerleyen bir eğitim programında dönüşme meselesini deneyimledim. Gerçekten çok mutlu oldum. KİHEP ile İlk tanışmam, katılımcı olarak katıldığım bir gruba oldu. Bu yaz da eğitici eğitimine başvurmuştum. 13. Eğitici eğitimine katıldım. Artık ben de KİHEP Eğitmeniyim. İlk grubumu dün sona erdirdim.

Şule: Grubunu nerede açtın?

Ceren: Grubumu bağımsız bir yerde açtım. Daha sonra Çankaya Belediyesi ve Ankara Barosu’nun mekânlarını kullandım. Baronun mekânı daha yakındı ve katılımcıların çoğu avukatlardan oluşuyordu. Hepimizin aşına olduğu bir mekânda olmak çok güzel oldu.

Şule: KİHEP, çok keyifli bir eğitimidir. Umarım pek çok grubun olur. Bu sayımızı deprem konusuna ayırdık. Depremle ilgili ne tür çalışmalar yaptın? Özellikle kadınlarla, çocuklarla ilgili deneyimlerin varsa, onlardan söz edelim.

Ceren: Gerçekten deprem son zamanlarda hepimizin hayatını alt üst eden bir olay haline geldi. Her ne kadar oralı olmasam da hatta hiç oralarda bulunmasam da adeta oralı oldum. O depremi bizzat yaşamasak da hissetmesek de o depremin hepimizi salladığını düşünüyorum. Deprem sonrası hem çalıştığım iş itibarıyla hem içinde bulunduğum baro hem de KİHEP ağı içindeki iletişimle şöyle bir durum oldu: Çok fazla taleplerle karşılaştık. Dayanışmanın yaşattığını gözlemledim. Örneğin, KİHEP grubumdan arkadaşım eğitici Sibel Hatay’da, Aslı Adana’da ama herkes birbiriyle o kadar koordine halindeydi ki görmediğimiz insanların ihtiyaçlarını karşılamaya

çalıştık. Kadınların ulaşımalarının sağlanması konusunda destek olduk. Deprem alanına gitmeden çalıştım arkadaşlarımızın ihtiyaçlarıyla ilgili iletişim halinde olarak. Depremzede olan arkadaşım Pınar mültecilerle çalışıyordu. İki kedisinden birini kurtarabildi, diğeri kaldı. Birkaç gün Ankara’da kaldıktan sonra gidip diğeri kedisini de kurtardı. Hayvanları kurtarmayla ilgili çalıştı. İletişimle talepleri karşılamaya çalıştım. Esasen kadınlar, bir kurum, bir başlık, bir sıfatın anlamlı olmadığı bir dayanışma gösterdiler. Afet dönemindeki kadınlarla ilgili de gözlemlerimi paylaşmak isterim. Örneğin, depremzedelere verilen on bin TL bankaya yatacak para. Çoğu kadın bankadan para çekmeyi bilmiyor ya da bankada hesapları yok. TC. ile de çekebilecekleri bir para duyurusunda bulunuldu. Bankaların çoğu yıkıldığı için nereden, ne şekilde çekileceğini bilemiyor. Eğitimi düşük, telefonu olmadığı ya da telefonu göçük altında kaldığı için iletişim sorunu yaşayan kadınlarla iletişim kurma güçlükleri yaşandı. Hijyenik pedden tutun da iç çamaşırı isterken bile zorlandıklarına dair deneyimlerimiz oldu. Toplumsal cinsiyetin afet döneminde bile kadınlar için ne kadar zorlayıcı normlar geliştirdiğini gösterdi.

Şule: Sözüünü ettiğin durumlara ek olarak hasarlı olduğu halde evlere hasarsız raporu verildiğini biliyoruz. Kira kontratı genelde erkeklerin üzerinde olduğundan, para yönetimi erkeklerde. Harcama konusunda kadınlar çok ciddi sorun yaşayabiliyorlar. Kadınların çoğu evlerinin durumdan haberdar olmayabilirler. Bu konuda bir gözlemin oldu mu?

Ceren: Bu tür deneyimleri gözlemleyen olmuştur. Benim karşılaştığım kadınların çoğunun telefonu yoktu. Mobil para çekme ortamında bile bir karışıklık yaşanıyordu. Paranın harcanması bile ikincil planda kaldı. Çadırlardaki kadınların güvenlik konusunda endişeleri vardı.

Şule: İlk depremin sabaha karşı olması sonrası ikinci depremde kadınların çoğu eşyalarını alabilmek için çocuklarıyla birlikte evde olduklarından daha çok kadınların ve çocukların öldüğü söyleniyor. Bu konuda neler söylemek istersin?

Ceren: Bu konuda doğrudan bir gözlemim yok ancak kimse ikinci bir depremin olabileceğini öngöremedi. İnsanlar hasarlı ya da ağır hasarlı evlere yeniden girdiler. Hava çok çok soğuktu. Ne yapacağını bilemeyen bir kriz yönetimi mevcuttu. İkinci ve artçı depremler büyük bir risk oldu.

Şule: Deprem ya da başka konularla ilgili iletmek istediğin mesajlar varsa, onları da alalım.

Ceren: Elbette kaybettiğimiz bütün canlar için büyük bir üzüntü içerisindeyim. Bununla birlikte dayanışma devam ediyor ve dayanışma yaşıyor. Her ne kadar birbirimizi yakından tanımasak da göz göze gelmesek de ellerimiz tutuşmasa da bir şekilde oradaki insanlarla herhangi bir yerdeki insanlar aynı duyguyu yaşadılar. Bu süreçte şiddet mağduru kadınlar olabilir, orada koruma tedbirleri olan kadınlar olabilir, en yakın barıyla, Ankara Barosu, Türkiye Barolar Birliği’yle iletişim kurabilirler. Barolar Birliği’nin depremzedelere ilişkin sürdürdüğü hukuki destek anlamında projeler var, bunlara başvurabilirler. Hukuki anlamda muhakkak yalnız

olmadıklarını bilmelerini isterim. D n K HEP Grubumun son günüydü. Katılımcılarla birlikte, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin afetzedeleri ağırladıkları Araplar Yaşam Merkezi'ne gittik. Orada depremzede kadınların ve çocukların ihtiyaçlarının ne kadar güzel karşılandığını gördük.  alı an insanlar çok duyarlıydı. Elimizden geldiğince oraya katkıda bulunabileceğimizi düşünüyorum. Çocuklarla oyun oynamaktan tutalım da boyama kitapları götürmek bile olabilir.

Şule: Genellikle ne tür ihtiyaçlarının olduğu görülüyor?

Ceren: Çocukların eğlenmesi için çömlek yapımı etkinliği bardı. Çok ilgimi çekti ve uzun süre onları izledim. Çocuklar çok mutluydu.   mlek yapımında kullanılabilecek çamurları bile götürmek, orası için bir etkinlik alanı sunar. Çocuklar için güzel bir zaman geçirme fırsatı sağlanmış olur. Bu bile bir ihtiyaç.

Şule: Destek olmak isteyen herkes için karınca kararınca yapılabilecekler var. Katıldığın için dergimiz adına çok teşekkür ediyorum.

Ceren: Tüm Umudun Kadınları dinleyici ve okuyucularını buradan selamlıyorum. G r  mek üzere, te ekk rlers.

26  ubat 2023

KÜÇÜK B R KEÇİ YAVRUSU

YAZAN: Aynur YURTSEVEN

Bir kanalda belgesel izliyordum. Tarım, hayvancılık yapan bir ailenin keçileri doğum yapıyor. Bir keçinin  n ayakları olmadan doğuyor. Ne annesinin memesini emiyor ne de ko up oynuyordu. Fatma Hanım, keçinin bakımını bir bebek gibi üstleniyor. Aralarında o kadar sıcak bir bağ kuruluyor ki sevgisi çocuklarının önüne geçiyor.

Yavru büyüdükçe kucağa sığmaz oldu. Fatma Hanım e iyle birlikte gönüllü bir veteriner buldu. Yavru keçiye  n ayak protezi yapıldı. Keçi proteze uyum sağladı. Otlamaya, yavaş yavaş ko maya ba ladı. Fatma Hanım ve e i o kadar çok mutlu oldular ki gözyaşları sel olup aktı.

Ben izlerken de aynı duyguları yaşadım. Teyzem bu olaydan birkaç gün sonra gerçek bir olayı bana anlattı. Kom ularının oğlunun çocukları olmuş. En son çocuğun bir ayağı yokmuş. Annesi birkaç yıl sonra "ben çocuğuma bakamayacağım" diye e inden ayrılmış. Bu  ocuğun, o keçi yavrusu kadar  ansı yok muydu?

Bu olay beni derinden etkiledi. Keşke teyzem bunu bana anlatmamı  olsaydı, ah keşke. Küçük bir keçi yavrusunun sevincini neden bazı çocuklar yaşayamaz ki? Neden? Ho  geldin  ocuk, yaşama sırası sende. Bütün yaşamın boyunca sana mutluluklar, kolaylıklar dilerim.

DENEYİMLEDİKLERİM AŞÇILIK KURSUNDA

YAZAN: **Rahime SÖYLEMEZ ÇETİN**

rahimecetin35@hotmail.com

Merhaba sevgili okurlar. Kursu başladığım ilk gün hocamla tanıştım. Tanışma esnasında, hocam ihtiyatlı ve tedirgin olsa da 'önyargılı değilim; kazanmaktan yanayım' diyerek beni kursa entegre etti. Mutfakta iyi olduğumu belirterek "zamanla beni tanıyacaksınız hocam!" dedim. Başka bir şey söylemeden gidip kurs arkadaşlarımla tanıştım. 22 kişinin içinde tek görme engelli bendim. Hocamdan izin alarak mutfağı tanımak istedim. Önceden uygulamalı mutfaklarda deneyimim olmuştu ama bu mutfak diğerlerine göre daha küçüktü. İlerleyen günlerde de mutfakta çalıştıkça her şeyin yerini daha iyi belirleyecektim.

Bir ay sonra müdürün beni görme engelli olduğum için bir sıkıntı yaşayabileceğim, mutfakta bir şekilde kaza geçirebileceğim endişesiyle aşçılık kursuna almak istemediğini öğrendim ve çok üzüldüm. Bunun üzerine kaydımı yapan memur arkadaşın yanına gidip konuyu anlatınca, memur arkadaşım bu durumu kafama takmamam gerektiğini söyledi ve müdürün beni mutfakta rahat bir şekilde çalışırken gördüğünü bu yüzden bir sıkıntı olmayacağını garanti ederek beni rahatlattı.

Önyargıları azaltmak için risk almamız gerekiyormuş. Yaşamış olduğum deneyimden öğrenmiştim bunu.

Kursa başladığım ikinci gün, meyhane pilavı ve ızgara köfte yaptık, meyhane pilavını ben ve birçok arkadaşım ilk defa duyuyorduk.

Meyhane pilavının yapılışı: Bir adet soğanı küçük küçük doğruyoruz. Tencereye yarım çay bardağı sıvı yağı boşaltıyoruz ve doğradığımız soğanı ekleyerek kavuruyoruz. Küçük küçük doğranmış bir adet yeşilbiberi de ekliyoruz. (Bütün sebzeler oldukça küçük doğranmalıdır) 2-3 dakika kavurup doğramış olduğumuz bir adet havucu da ilave ediyoruz ve 2-3 dakika daha kavuruyoruz. Aynı işlemi birer adet patates, patlıcan, domates için de uyguluyoruz. Ardından bir yemek kaşığı salçayı ilave ederek kavurma işlemine devam ediyoruz. İki çay kaşığı tuz, bir çay kaşığı karabiber, bir çay kaşığı kimyon, bir çay kaşığı pul biberi de ekleyip karıştırıyoruz. Tuz ve baharatları damak tadımıza göre de ayarlayabiliriz. 2 su bardağı bulgur, 3 su bardağı sıcak suyu da ilave ettikten sonra karıştırıyoruz. Tencerenin kapağını kapatarak pilav suyunu çekinceye dek kısık ocakta pişiriyoruz. Ocağı kapadıktan sonra pilavımızı on dakika dinlendiriyoruz.

Izgara köftenin yapılışı: Yoğurma kabına 500 gr dana kıymayı alıyoruz. Üzerine bir adet rendelenmiş soğan, bir adet yumurta, bir çay bardağı galeta unu, bir fincan maden suyu, bir çay kaşığı karabiber, bir çay kaşığı kimyon, bir tatlı kaşığı tuz, küçük paketler halinde olan bir paket köfte harcını da ilave ettikten sonra yoğuruyoruz. İnce kıyılmış yarım demet maydanozu da ekleyip köftemiz özleşinceye kadar yoğuruyoruz. Köftemize şekil verdikten sonra ızgara tavada yağsız pişiriyoruz. Madensuyunu köftemizin içine koyduğumuzda köftenin içinin daha güzel pişmesini ve kabarmasını sağlıyoruz.

Pırasa yemeğini hazırlarken, hocam pırasa doğrayışımı beğenmedi. Pırasayı doğrarken biraz daha yan doğramam gerektiğini, havuçları da jülyen, yani ince doğramamın uygun olacağını belirterek yemekteki bu görüntünün önemini vurguladı. Hocam, pırasa yemeğini salçayla değil de domates sosuyla pişirmemiz bilgisini de verdi.

Başka sayılarda görüşmek üzere kolay gelsin.

SANATIN KADIN SESLERİ ŞUBAT

HAZIRLAYAN: Selvet BAYRAKTAR TOKAT

selvetbayraktar@hotmail.com

Merhabalar değerli Umudun Kadınları Dergisi takipçileri. Öncelikle ülkemizde yaşanan deprem herkesi olduğu gibi biz dergimizin yayın kurulu üyelerini de derinden sarstı. Yaşanan bu felakette haber hazırlamak fazlasıyla güç oldu. Yine de sanatla sesini duyuran kadın hemcinslerimizin deprem sürecinde insanların hayatına bir parça da olsa katkı koyma çabalarını paylaşmak istedik sizlerle.

Önce başlıklar:

Depremzedeler için Biran Damla Yılmaz kimsenin yapamadığını yaptı.

Müziyen Zilan Tigris depremde hayatını kaybetti

Kızını kaybeden sanatçı Orhan Aydın'dan duygulandıran paylaşım: 'Kalbimde cam kırıkları var'

Meryem Uzerli'den deprem bölgesi için yardım seferberliği

Demet Akalın'dan anlamlı yardım

Duygulandıran paylaşım: Güney Koreli çizer Kahramanmaraş depremiyle 'Ayla'yı hatırlattı

Bella Hadid, Türkiye ve Suriye için yardım çağrısında bulundu

Madonna'dan 'AHBAP' paylaşımı

Depremzedeler için Biran Damla Yılmaz, kimsenin yapamadığını yaptı

Birçok ünlü isim depremzedeler için seferber oldu. O ünlüler arasında Yasak Elma oyuncusu Biran Damla Yılmaz'da yer alıyor.

Yasak Elma'nın yıldızı Biran Damla Yılmaz Pendik'te depremzedelerin ağırlanacağı bir misafirhane için kolları sıvadı.

Alkışlanacak hareket

Yasak Elma dizisinin başrol oyuncusu, Biran Damla Yılmaz depremzedeler için ilk günden beri bütün yardım kampanyalarına destek veriyor. Birsen Altuntaş'ın aktardığı habere göre; ünlü oyuncu Pendik'te hazırlanan misafirhane için günlerdir çalışıyor. 35 kişilik barınma merkezinin tüm hazırlığıyla ilgilenen Yılmaz'a Yasak Elma'daki rol arkadaşı Eda Ece de malzeme desteğinde bulundu.

Biran Damla Yılmaz sosyal medya sayfasından “erzak kıyafet temizlik malzemeleri kişisel malzemeler bunların hepsine gelecek insanlar için ihtiyaç var yardımcı olmak isteyen herkes benimle irtibata geçebilir şu an yolda geliyorlar” açıklamasını yaptı.

Müzisyen Zilan Tigris depremde hayatını kaybetti

Merkez üssü Maraş olan 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki iki depremin ardından Diyarbakır'da yıkılan binaların enkazında arama kurtarma çalışmaları devam etti. Arat Barış, farklı dillerde yaptığı müziğiyle tanınan Diyarbakırlı Ermeni sanatçı Zilan Tigris'in (Dilek Küçük) enkaz altında hayatını kaybettiğini duyurdu.

Mezopotamya Ajansı'nda yer alan habere göre, Yenişehir ilçesi Ofis Senti Kooperatifler Mahallesi Kurt İsmail Paşa 2'nci Sokak'ta yıkılan 9 katlı Sözel Apartmanı'nda gece saatlerinde müzisyen Tigris'in cansız bedeni çıkarıldı.

Tigris'in cenazesi, Yeniköy Mezarlığı'nda defnedildi.

Kızını kaybeden sanatçı Orhan Aydın'dan duygulandıran paylaşım: 'Kalbimde cam kırıkları var'

Tiyatro sanatçısı Orhan Aydın da depremin daha ilk dakikalarından itibaren sosyal medya aracılığıyla, kızı Eylem Şafak Aydın ve eski eşi Devrimci Parti Genel Başkanı Elif Torun Öneren'in Hatay'da enkaz altında kaldığını duyurup, yardım istemişti.

Sanatçı Orhan Aydın'ın enkaz altında yardım bekleyen kızı Eylem Şafak Aydın, hayatını kaybetti. 36 saat süren çalışmaların ardından Eylem Şafak Aydın'ın cansız bedenine ulaşıldı.

Aydın, kızını Muğla'da son yolculuğuna uğurladı.

Kızının acısıyla sarsılan Aydın, son olarak Twitter hesabından bir paylaşım yaptı. Eylem Şafak Aydın'ın bir fotoğrafını paylaşan usta sanatçı, "**Kalbimde cam kırıkları var. Binlerce can gibi öldürüldüm... 11 Şubat 2023. Eylem Şafak Aydın Yetiş**" ifadelerini kullandı.

Meryem Uzerli'den deprem bölgesi için yardım seferberliği

Meryem Uzerli, Türkiye'de yaşanan deprem felaketi nedeniyle yardım seferberliği başlattı. Uzerli, sosyal medya sayfasından "Herkes lütfen elinizden geldiğince destek verin... Böyle günlerde ve her zaman en önemlisi insan olarak birbirimize destek olmamız" mesajını paylaştı.

TV100'den Birsen Altuntaş'ın haberine göre, ünlü oyuncu, hem AHBAP'a hem de UNICEF'e bireysel bağış yapmanın yanı sıra yardım toplamak için harekete geçti.

Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki dostlarıyla görüşen Uzerli, Dubai'ye gitti.

Uzerli katıldığı TIME 100 Awards Töreni'nde Hollywood yıldızlarıyla birlikte Türkiye'deki depremzedeler için bağış toplayacak.

Demet Akalın'dan anlamlı yardım

İstanbul'daki dört dairesini depremzedelerin kullanımına açacak

Kahramanmaraş merkezli 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki iki deprem, 11 ili de vurdu.

Şu ana kadar tespit edilebilen can kaybı 31 bini geçti. 150 bini aşkın kişinin bölgeden tahliye edildiği depremlerin ardından, binlerce depremzede evsiz kaldı.

Son olarak ünlü şarkıcı Demet Akalın, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında İstanbul Pendik'te bulunan dört dairesini depremzedelerin kullanımına açacağını duyurdu.

Daireleri bir yıllığına depremzedelere vermek istediğini belirten Akalın, şunları söyledi:

"Pendik'te sıfır dört tane ev, bir sene ücretsiz oturacaklar ama içinde eşya yok. Göndermek isteyenler ulaşsın bana."

Duygulandıran paylaşım: Güney Koreli çizer Kahramanmaraş depremiyle 'Ayla'yı hatırlattı

Kore'de 1950 yılında gerçekleşen savaşta yaşanan gerçek bir olaydan esinlenerek beyaz perdeye taşınan, başrollerinde **İsmail Hacıoğlu** ve Güney Koreli minik yıldız **Kim Seol**'un oynadığı '**Ayla**' filmi başta Türkiye ve Güney Kore olmak üzere dünya çapında ses getirmişti.

Koreli çizer Myeong Minho ise, Güney Kore'ye yardıma gönderilen tugayın içerisinde yer alan **Astsubay Süleyman Dilbirliği** ve savaşta ailesini kaybeden minik Ayla'nın hikâyesini anlatan filminden esinlenerek bir çalışma gerçekleştirdi.

Minho çalışmasına merkez üssü Kahramanmaraş olan depremdeki arama kurtarma çalışmalarında görev alan Koreli ekipleri taşıdı.

Paylaşım sosyal medyada kısa sürede yayılırken büyük beğeni topladı. Sosyal medya hesabı Instagram'dan çalışmayı paylaşan Minho ayrıca, **“Kardeş ülke Türkiye'mizin başı sağ olsun”** notunu düştü. Minho ayrıca Suriye'ye de başsağlığı diledi.

Bella Hadid, Türkiye ve Suriye için yardım çağrısında bulundu

Dünyaca ünlü model Bella Hadid, Maraş merkezli 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremlerin büyük yıkıma yol açtığı Türkiye ve Suriye için yardım çağrısı yaptı.

Hadid, Instagram hesabından Türkiye haritası ile birlikte bir bilgilendirme metni yayınladı.

Takipçilerinin yardım etmesini istediği kuruluşları UNICEF, Suriye'deki Beyaz Kaskılar, Suriye-Amerikan Tıp Derneği, Uluslararası Tıp Birliği ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği olarak sıralayan Hadid, paylaşımında şu ifadeleri kullandı:

"6 Şubat'ta Türkiye'nin güneyi ve Suriye'yi 7,8 büyüklüğünde bir deprem vurdu ve bu, onlarca yıldır bölgeyi vuran en güçlü depremlerden biri olarak kaydedildi. Bunu, siyasi istikrarsızlık ve mülteci krizinden zaten kırılğan olan bir bölgeyi sarsmaya devam eden güçlü artçı şoklar ve yıkım izledi.

40 binden fazla kişinin hayatını kaybettiği ve binlerce kişinin yaralandığı deprem sonrası, hasar değerlendirilmeye devam ettikçe bu sayıların önümüzdeki günlerde ve haftalarda önemli ölçüde artması bekleniyor. Dondurucu soğuk, bölgedeki arama kurtarma çalışmalarını daha da karmaşık hale getiriyor. Şu anda en vahim insani durum, bu felaketten önce bölgede yaşayan 4,5 milyon insanın en az 4,1 milyonunun zaten insani yardıma muhtaç olduğu kuzeybatı Suriye'de yaşanıyor. Mülteci kampları anında çökme tehlikesiyle karşı karşıya. Türkiye ile Suriye arasındaki tek ikmal ulaşım yolu depremle yıkıldı.

Bu inanılmaz. Ülkeler ve insanlar için derin bir keder içindeyim. Yakın gelecekte yapabileceğim daha çok şey düşünüyorum. Ancak şimdilik sizi bazı güvenilir kuruluşlarla baş başa bırakacağım. Sizi seviyorum."

Hadid, depremin hemen ardından yaptığı paylaşımında da "Bütün bedenim üşüyor. Üzgünüm ve sizler için dua ediyorum. Korkunç haberler beni kemiklerime kadar sarsıyor. Yardım etmek için yollar arıyorum" diyerek, AHBAP Derneği'ne bağış çağrısı yapmıştı.

Madonna'dan 'AHBAP' paylaşımı

Kahramanmaraş merkez üssü olan ve toplamda 11 ili etkileyen 7.7 ve 7.6'lık depremler, 40 binin üzerinde can kaybına neden oldu. Sanat camiası yaşananlar sonrası tek yürek olurken, dünyaca ünlü isimler de Türkiye'deki depreme kayıtsız kalmadı. Bu isimlerden biri de ABD'li şarkıcı Madonna oldu.

Sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, **"Herkes Sevgililer Gününde aşktan söz ediyor. Tüm sevgi ve iyileştirici enerjimizi bu şiddetli depremde büyük kayıp ve yıkım**

yaşayan Suriye ile Türkiye'ye gönderelim. Birçok kişi evini, işini ve tabii sevdiklerini kaybetti. Şehirler tümüyle haritadan silindi. Bu çok üzücü!" ifadelerini yazan Madonna, AHBAP platformuna bağış çağrısında bulundu.

Madonna paylaşımının sonuna, **"The Best Place to Donate is—ahbap.org"** (bağış yapabileceğiniz en iyi yer ahabap.org) ifadesini yazdı.

Gelecek sayımızda kadına ve sanata dair daha iç açıcı haberlerle beraber olmak umuduyla. Sevgiyle kalın.

18 Şubat 2023

SELVİ BOYLUM ALYAZMALIM

ÖYKÜ

MENEKŞE GÖZLÜM

YAZAN: Buket BAŞARAN AKKAYA

bakkaya35@hotmail.com

Yılların yorgunluğunu, eşini erken kaybetmenin verdiği izleri derin taşırdı yüreğinde. Yine de belli etmek istemezdi kimseye. Ziyaretimize geldiğinde elindeki o hantal valiz, gözümüze çok güzel görünürdü. Çünkü içinde mutlaka torunlarını mutlu edecek armağanlar olurdu. Nasıl heyecanlı beklerdik o valizi! İlk oyuncağım, sırtından kurulunca süt içen bebek de onun armağanlarından sadece biriydi.

“Kadriye !” diye seslenirdi yardımcısına. “Eğer ben ölürsem, evde de Gülter olmazsa, sakın korkup kaçma kızım. Beni yalnız bırakma emi?” “Merak etme bırakmam teyzem.” diye yanıtlardı her seferinde Kadriye...

Menekşe Gözlüm, 89 yaşında, alzheimer hastasıydı. İki yaşında annesini kaybetmiş... Bu yüzdendi; ne zaman bir anne-kızı karşısında sarmaş dolaş görse kızması...

“Bizim zamanımız böyle miydi? Hiç büyük küçük dinlemiyorsunuz. Ne o öyle şap şup?” Sonra yüzünü garip bir acı kaplar, menekşe gözleri buğulanır, “Ben hiç anne sevgisi, kokusu nedir bilmem. Belki de siz haklısınız.” diye özür dileyen bir edayla başlardı fısıltı halinde konuşmaya. Elinde dedemin yadigârı akik tespihi, taa belinden başına kadar öne arkaya yaylanarak duaların arasına sıkıştırırdı, içinde ukde kalanları...

“16’sında gelin oldum, 20’sinde Yıldız’ımı toprak aldı. Anne acısını bilemedim. Ama evlat acısı neymiş öğrendim. Yeşer geldi dünyaya, gönlüm yeşerdi. Sonra Gülter. Gül açtım yeniden yediveren gibi. Sonra da Üstüngel... Bismillahirrahmannirrahim, elhamdülillah, elhamdülillah, süphaneke...” Dalıp giderdi... Tespih bir tur olunca, önünde duran çay tabağından bir kibrit çöpünü alır, bir diğer çay tabağına bırakırdı sessizce... “Babanız da vakitsiz gitti. Tam gün yüzü görecektim ki.”

40 yaşında dul kalmış, 60’ına kadar üç kızı arasında göçebe kuşlar gibi gezmiş. “Bir göz oda bir salon olsun, yeter ki kendi evim olsun” diye dua ederdi tanrıya. Tanrı ona istediği gibi bir ev verdi. Minik bir bahçesi, bahçesinde limon ağacı, hercai çiçekleri... Gözü gibi bakardı onlara. Limon mevsimi gelip de ağaç çiçek açınca pek bir keyiflenirdi. Her sabah sade kahvesini bu limon ağacının karşısına geçerek içer, “Bak bak! Sol tarafta iki tane var. Hah, bir de sağdaki dalda... Aaa, yukarda da var... Hey Allah’ım, nelere kadirsin. Şunların güzelliğine bakın kızlar.” diye seslenirdi oturduğu koltuktan içeriye.

Valizi yine hazır! Kefeni, havlusu, gülsuyu, Kuran’ı, başının tülbendi ve camiye hediye edilecek bir namaz halısı...

Bir ayını dolduracaktı bugün yoğun bakımda. Her gece yalvardım tanrıya acı çekmesin diye. Makineye bağlamışlardı, morfinle uyutuyorlardı. Acı hissetmiyormuş öyle söyledi doktor kuzenim.

Dün onu gördüğümde solmuştu menekşe gözleri. Vazgeçti artık, direnmiyor dedim içimden. Yorgun gözleri kapandı güneş batarken. Belki de annesiyle şu an.

“Ona iyi sarıl Menekşe Gözlüm, hasret bitti...”

YÜREĞİMİZDEN TAŞANLAR

ŞİİR

YAĞMUR YÜKLÜ BULUTLAR

YAZAN: Zehra Birsen YAMAK

zehrabirsenyamak@hotmail.com

Yağmur Yüklü bulutlar

Yağmur yüklü bulutlarımdan

Dökülen damlalar “Sen”din

Sen doldururdun denizlerimi

Ve ben

Boğulurdum denizlerce..

Her çiçek senin adını taşırdı

Koklar

Ve solardım renklerce...

Baharlarla toprağıma düşerdin

Ilık, ılık cemrelerce...

Dallarım Sen'i yüklenirdi

Tatlanırdı meyvelerce...

Seninle örtünürdü kışlarım, bembeyaz

İpeklerce...

Güneşte Sen'i görürdüm

Gün gitse ölürdüm

Ay ışığına tutsak kalırdım

Fenerlerce

Zaman hep Sen'i vururdu

Saatlerim hep Sen'i

Ben Sen'i durdurur

Ve zamanı unuturdum

Saatlerce...

Rüzgarlarımı sen estirir

Fırtınalarımı sen dindirirdin

Siler süpürürdüm, özlemlerce

Sen; meddi cezirdin

Gittiğin an gelirdin

Ve ben kumsalda... Yorulurdum

Köpüklerce...

Şimdi sen yoksun
Ben de yokum aslında
Biz paramparçayız
Yoklar ötesi faslında

Sen ve ben
Yokluğumuzca, yokluğa yol almışız
Yoklar ülkesinde
Yok ötesi rüyalara dalmışız
Ve şimdi söyle neden
Neden
Yağmur yüklü bulutlarda kalmışız.

Emin'e

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

<https://www.youtube.com/watch?v=8SadBBESMbM>

Söz: Gülten AKIN

Besteciler: Fatma Sezen YILDIRIM / Bülent ÖZDEMİR / Reşat RONY/ Uzay HEPARI / Gülten CANKOÇAK

Söyleyen: Sezen Aksu

Yağmur yağar, akasyalar ıslanır
Ben yağmura deli, buluta deli
Bir büyük oyun bu, yaşamak dediğin
Beni ya sevmeli, ya öldürmeli
Yitirmeli ne varsa
Başlamalı yeniden
Bu anlamsız, bu yağmur
İşlemez karanlıkta
Garipliğine yan

Yan y¼rek yan

Gitti giden

Gitti giden

Yitirmeli ne varsa

Başlamalı yeniden

Sana büyük caddelerin birinde rastlasam

Elimi uzatsam, tutsam götürsem

Gözlerine baksam, gözlerine

Konuşmasak, ah anlasan

Elimi uzatsam, tutamasam

Olanca sevgimi, yalnızlığımı

Düşünsem, hayır hayır düşünmesem

Senin hiç, hiç, hiç haberin olmasa

Yitirmeli ne varsa

Başlamalı yeniden